

UCHWAŁA NR XV/90/16
RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE BIAŁOSTOCKIEJ

z dnia 11 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa Białostocka na lata 2016 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2015 r., poz. 1515, poz. 1045 i 1890.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa Białostocka na lata 2016 - 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

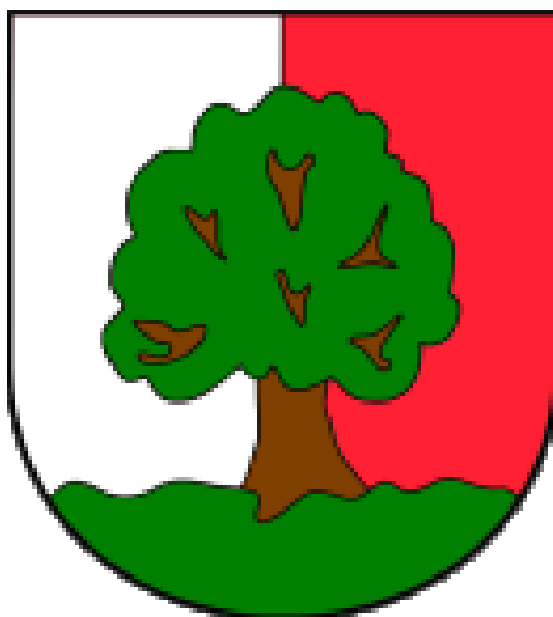
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dąbrowy Białostockiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XV/90/16
Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej
z dnia 11 marca 2016 r.

**URZĄD MIEJSKI
W DĄBROWIE BIAŁOSTOCKIEJ**

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
GMINY DĄBROWA BIAŁOSTOCKA
NA LATA 2016 - 2020**

Dąbrowa Białostocka 2016

OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DĄBROWA BIAŁOSTOCKA

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem programowym, który będzie realizowany na obszarze całej gminy w latach 2016 - 2020.

W strategii przeanalizowano obecną sytuację społeczno - gospodarczą gminy oraz określono warunki startowe i obecne potencjału gminy. Konieczne jest również określenie priorytetów i celów rozwoju gminy, a następnie kategorii działań i zadań, które powinny być zrealizowane.

Dlatego Plan Rozwoju Lokalnego jest kompleksowym dokumentem określającym zadania, które będą sukcesywnie realizowane na terenie gminy Dąbrowa Białostocka w latach 2016 - 2020. Wdrażaniem tego Programu będzie zajmować się Urząd Miejski w Dąbrowie Białostockiej.

Dużą rolę przy jego formułowaniu odegrały konsultacje społeczne, gdzie lokalnymi animatorami byli m. in. Radni Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej. Przy opracowywaniu tego dokumentu uczestniczyły: Biuro Obsługi Szkół Samorządowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o oraz służba zdrowia. Opracowaniem materiałów zajął się zespół powołany z pracowników Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej.

Plan Rozwoju Lokalnego nie jest tylko i wyłącznie dokumentem obligującym lokalne władze do działania, lecz jest to program rozwoju całej społeczności lokalnej. Priorytety i cele w nim zawarte wpisują się w koncepcję rozwoju regionu podlaskiego ze szczególnym uwzględnieniem Gminy Dąbrowa Białostocka.

W przyszłości niniejszy dokument będzie modyfikowany i wzbogacany w miarę rozwoju ogólnej koniunktury kraju, czy regionu. Wszelkie zmiany powinny zostać ujęte w aneksach zatwierdzonych przez Radę Miejską i dołączone do Planu Rozwoju Lokalnego.

AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

Położenie, powierzchnia, ludność, podział administracyjny

Położenie, powierzchnia, podział administracyjny

Gmina Dąbrowa Białostocka leży w środkowo- wschodniej części województwa podlaskiego, w powiecie sokólskim, w pobliżu granicy polsko- białoruskiej i graniczy z następującymi gminnymi jednostkami administracyjnymi: Nowy Dwór, Sidra, Janów, Suchowola, a od północy z powiatem augustowskim z gminami Lipsk i Sztabin. Przez teren miasta Dąbrowa Białostocka przepływa rzeka Kropiwna, która jest dopływem Biebrzy. Z kolei północna część gminy leży w dolinie rzeki Biebrzy i ze względu na unikatowe walory przyrodnicze została zakwalifikowana do Biebrzańsko - Narwiańskiego Obszaru Ochronnego. Miasto Dąbrowa Białostocka jest położone w pobliżu dużych ośrodków:

- Białegostoku - 71 km
- Suwałk - 75 km
- Sokółki - 30 km
- Augustowa - 35 km

Gmina Dąbrowa Białostocka leży w obrębie makroregionu Niziny Północnopodlaskiej obejmując na północy równoleżnikową część doliny Biebrzy (tzw. otulina Biebrzańskiego Parku Narodowego), a pozostała część gminy położona jest w obrębie Wysoczyzny Białostockiej w skład, której w zachodniej części wchodzi Wysoczyzna Suchowolska, a w centralnej i wschodniej części Wzgórza Sokólskie.

Gmina i miasto Dąbrowa Białostocka zajmuje powierzchnię 264 km², co stanowi 12,85% powierzchni powiatu. Pod względem administracyjnym gmina składa się z 52 sołectw. Rolę centrum administracyjno - gospodarczego pełni miasto Dąbrowa Białostocka.

Jest to gmina typowo rolnicza o zróżnicowanych glebach, przeważnie IV i V klasy bonitacyjnej.

Ogólna powierzchnia użytków rolnych wynosi – 19.760 ha w tym:

- grunty orne stanowią - 12.318ha
- użytki zielone - 7.324 ha
- sady - 118 ha
- lasy i grunty leśne - 4.114 ha

Biebrzański Park Narodowy zajmuje powierzchnię 1784 ha. Na terenie gminy znajduje się 1431 gospodarstw rolnych powyżej 1 ha. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 13,59 ha UR.

Powierzchnia zasiewów wynosi 10.435 ha z tego:

- zboża - 9.023 ha
- ziemniaki - 512 ha
- przemysłowe - 105 ha
- pastewne - 400 ha

Pogłowie zwierząt gospodarskich wynosi:

- Bydło - 12.126 szt.
- Trzoda chlewna - 11.912 szt.

Gmina Dąbrowa Białostocka jest członkiem Związku Komunalnego „Biebrza” zrzeszającego 13 okolicznych gmin. W ramach tego Związku utworzona została Spółka „BIOM”, w której gmina ma swoje udziały. Należy również do Związku Gmin Wiejskich, ponadto aktywnie współpracuje z Biebrzańskim Parkiem Narodowym oraz wchodzi w skład Euroregionu Niemen.

Usytuowanie gminy na szlaku komunikacyjnym Warszawa – Białystok – Augustów - Suwałki stwarza dogodne możliwości transportowe. Gmina leży na tzw. „ścianie wschodniej”, która po 1 maja 2004 roku stała się zewnętrzną granicą Unii Europejskiej. W odległości około 15 km od gminy ma powstać nowe przejście graniczne w Chworościanach na granicy polsko- białoruskiej, co może w znacznym stopniu przyczynić się do rozwoju gminy.

Położenie w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego i w pobliżu Augustowa - Jezior Mazurskich - w przyszłości może w znaczący sposób wpłynąć na rozwój turystyki w tym regionie. Obecnie powoli zaczynają powstawać i rozwijać się gospodarstwa agroturystyczne, które z roku na rok przyciągają coraz większą liczbę turystów. Atrakcyjność gminy, jako miejsca wypoczynkowego, dodatkowo podnoszą czyste, nieskażone powietrze i czysta woda oraz kuchnia regionalna.

Ponadto w samym mieście jak i w pobliskich wsiach znajduje się kilka cennych zabytków. W Różanymstoku jest Sanktuarium Maryjne z cudownym obrazem Matki Boskiej, do którego co roku przybywają pielgrzymi z całej Polski.

Ludność

Liczba ludności na dzień 15 listopada 2010 r. wynosiła 12854 osób co dawało gęstość zaludnienia 48,69 mieszkańca na 1 km². Wg danych na dzień 14 listopada 2014 r. w gminie zameldowanych było 12.336 mieszkańców, 6.045 mężczyzn i 6.291 kobiet.

W rozbiciu na wiek dzieci i młodzieży (0 - 18 lat) było 2.176 osób, co stanowi 18% mieszkańców, w tym 52 % to chłopcy, i 48 % to dziewczęta. W wieku produkcyjnym (19 - 60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni) zameldowanych było 7.707 osób, co stanowi 62 % mieszkańców, w tym 54 % to mężczyźni i 46 % kobiety. W wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 lat i mężczyźni powyżej 65 lat) zameldowanych było 2.453 osoby, co stanowi 20 % mieszkańców, w tym 30 % to mężczyźni i 70 % kobiety.

Na terenie miasta zameldowanych na pobyt stały było 5.941 osób, w tym 2.842 mężczyzn i 3.099 kobiet. Z kolei na terenach wiejskich zameldowanych było 6.395 osób, w tym 3.203 mężczyzn i 3.192 kobiet.

Ruch ludności w roku 2014 przedstawiał się następująco:

125 osób wymeldowało się z pobytu stałego, zameldowało się 90 osób w tym 57 osób przybyło z innych gmin, a 33 osoby dokonały nowego zameldowania w obrębie gminy, zmarło 131 osób, urodziło się 92 dzieci, 175 osób zmieniło stan cywilny. Z pobytu czasowego korzystało 95 osób.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na początku 2016 roku wynosiła: 845 osób w tym 335 kobiet. Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia i strukturę grupy osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce Filia w Dąbrowie Białostockiej to przedstawia się ona następująco:

- z wykształceniem wyższym - 63 osób,
- z wykształceniem policealnym i śr. zawodowym - 185 osób,
- z wykształceniem śr. ogólnokształcącym - 151 osób,
- z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 216 osób,
- z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej - 230 osób,

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sokółce, Filia w Dąbrowie Białostockiej z dnia 31.01.2016 roku.

Struktura wieku osób bezrobotnych:

- 18 - 24 lata - 183 osób,
- 25 - 34 lata - 267 osób,
- 35 - 44 lata - 145 osób,
- 45 - 54 lata - 148 osób,

55 - 59 lat - 70 osób,
60 lat i więcej - 32 osób.

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy:

- do 1 miesiąca - 67 osób,
- 1 - 3 miesiące - 104 osób,
- 3 - 6 miesięcy - 105 osób,
- 6 - 12 miesięcy - 123 osób,
- 12 - 24 miesiące - 148 osób,
- powyżej 24 miesięcy - 298 osób.

Uwarunkowania przyrodniczo - krajobrazowe

Środowisko przyrodnicze

Krajobraz naturalny gminy został wytworzony w czasie zlodowacenia środkowo - polskiego. Dlatego teren charakteryzuje się falistą, miejscami pagórkowatą powierzchnią, wyniesioną na 130- 240 m n.p.m.

1. Obszary przyrodnicze i obiekty przyrodnicze prawnie chronione.

- a) obszarem prawnie chronionym w gminie Dąbrowa Białostocka jest dolina rzeki Biebrzy, która należy do Biebrzańskiego Parku Narodowego. Został on powołany Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. Dolina Biebrzy wraz z przyległymi do niej terenami jest ostoją wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Biebrzański Park Narodowy zajmuje 7 % powierzchni gminy Dąbrowa Białostocka. Na jego obszarze dominują niskoturzycowe i mszyste zbiorowiska torfowisk niskich i przejściowych z licznymi mechowiskami. Lokalnie obserwuje się wkraczanie na otwarte tereny torfowisk zarośli wierzbowych i wierzbowo- brzoźowych. Część obszaru gminy (15 %) jest porośnięta przez lasy. Główny kompleks leśny tworzą lasy Nadleśnictwa Czarna Białostocka, Obrębu Kumiałka stanowiące najdalej na północ wysunięty kraniec Puszczy Knyszyńskiej, gdzie dominują bory mieszane.

Najcenniejsze ostoje ssaków i ptaków na terenie gminy są zlokalizowane na obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego. W kompleksie leśnym Trzyrzeczki opisano bogate ilościowo i jakościowo zgrupowanie ssaków drapieżnych. Na tym terenie występuje najważniejsza w górnym basenie Biebrzy ostoja nietoperzy. W północnej części gminy

obejmującej obszar Parku występuje charakterystyczny dla tych terenów bagienny zespół fauny z rzadkimi gatunkami ptaków (m. in. bataliony, kulik wielki, rycyk, gatunki brodzieńców).

Na terenie gminy występują następujące gatunki ptaków: bocian biały, bocian czarny, łabędź niemy, myszołów zwyczajny, myszołów włochaty (zimą), kuropatwa, żuraw, czajka, grzywacz, synogarlica turecka, dzięcioł duży, skowronek polny, dzierlatka dymówka, oknówka, świergotek polny, świergotek łąkowy, pliszka siwa, słowik szary, rudzik, kopciuszek, kos, kwiczoł, piecuszek, zaganiacz, sikorka bogatka, sikorka modra, dzierzba, gąsiorek, sroka, kruk, kawka, wrona siwa, szpak, jemiołuszka, wróbel, zięba, dzwoniec, szczygieł, gil, trznadel.

Gromada płazów reprezentowana jest przez żabę trawną, która występuje na łąkach, a na terenach bardziej wilgotnych spotkać można żabę moczarową. Stosunkowo często spotyka się również ropuchę moczarową. Z kolei wśród gadów najczęściej występuje zaskroniec zwyczajny i jaszczurka zwinka.

Ssaki kopytne reprezentowane są głównie przez łosia i sarnę. Dość często spotyka się dziki i lisy, a stosunkowo rzadziej jenoty czy kuny domowe oraz tchórze.

b) do obszarów prawnie chronionych na terenie gminy należą również lasy wodochronne oraz leśne powierzchnie badawczo - doświadczalne.

c) pomniki przyrody:

- grusza pospolita: wiek około 100 lat, lokalizacja wieś Grzebienie,
- jabłoń dzika: wiek około 70 lat, lokalizacja wieś Grzebienie,
- dąb szypułkowy: wiek około 250 lat, lokalizacja miasto Dąbrowa Białostocka,
- lipa drobnolistna: wiek około 350 lat, lokalizacja wieś Suchodolina,
- lipa drobnolistna: wiek około 350 lat, lokalizacja wieś Kamienna Nowa

Budowa geologiczna i surowce mineralne

Pod względem tektonicznym obszar gminy Dąbrowa Białostocka jest położony w obrębie wyniesienia Mazursko - Podlaskiego, wchodzącego w skład prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Największy udział w budowie geologicznej gminy mają utwory zlodowacenia środkowopolskiego stadiału północnomazowieckiego. Występuje tu jeden poziom gliny zwałowej budujący powierzchnie wysoczyzny polodowcowej. Są to wały moren czołowych o wysokościach do 208 m, osady lodowcowe, wały ozów, pagóry kemowe, oraz równin osadów zastoiskowych osadzonych w lokalnych zagłębieniach.

W północnej części gminy występują osady sandrowe, utwory holoceny w postaci torfów i piasków eolicznych, szczególnie w dolinie rzeki Biebrzy.

Czwartorzęd na obszarze miasta reprezentują utwory plejstoceńskie, wykształcone w postaci piasków, żwirów i glin zwałowych. Utwory holocenne występują w dolinie rzeki Kropiwny, wykształcone w postaci mał, namulów, lokalnie torfów.

Na terenie Dąbrowy Białostockiej piaski i żwiry występują w północno - zachodniej części miasta i są eksploatowane głównie dla potrzeb miejscowych - do budownictwa mieszkaniowego oraz budowy dróg i kolei.

Warunki klimatyczne

Gmina Dąbrowa Białostocka podobnie jak znaczna część województwa podlaskiego podlega wpływom klimatu kontynentalnego, który odznacza się większymi amplitudami temperatur i skróconym okresem wegetacyjnym.

Zima rozpoczyna się wcześniej i trwa dłużej niż w zachodniej i środkowej części Polski, a wiosna przychodzi często z opóźnieniem. Średnia roczna temperatura stycznia wynosi – 4,6 stopni Celsjusza, a lipca + 18 stopni Celsjusza. Średnioroczne opady wynoszą 556 mm. Okres zalegania pokrywy śnieżnej od 70 do 110 dni. Na terenie gminy Dąbrowa Białostocka wydzieliła się dwie jednostki klimatyczne zwane krainami: Kraina Kotliny Biebrzańskiej i Kraina Wzgórz Sokólskich.

Wody powierzchniowe

Głównym ciekim powierzchniowym jest rzeka Biebrza z dopływami: Sidrą, Kropiwną i Kamienną. Rzeka Biebrza ze swoją doliną zajmuje północną część gminy, część środkową zajmują doliny rzek Kamiennej i Kropiwny, część wschodnią dolina rzeki Sidry, a część zachodnią bezimienny ciek uchodzący do Biebrzy w okolicach wsi Małowista. Południową część gminy zajmuje rzeka Mościszanka - dopływ Sidry.

Doliny rzek Mościszanki, Sidry, Kropiwny i części Kamiennej oraz Biebrzy są zmeliorowane i wykorzystywane rolniczo jako użytki zielone.

Dąbrowa Białostocka jest położona nad rzeką Kropiwną. Koryto rzeki ma szerokość 4,0- 5,0 m. W południowej i środkowej części miasta koryto rzeki jest dość głęboko wcięte w powierzchnię terenu. Rzeki na terenie gminy mają II i III klasę czystości wód. Na poprawę czystości stanu wód powierzchniowych w znacznym stopniu wpłynęła budowa oczyszczalni ścieków w Dąbrowie Białostockiej i Różanymstoku. Oczyszczalnia w Dąbrowie Białostockiej została przebudowana i zmodernizowana tak, aby mogła spełniać wymogi ochrony wód na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Wody podziemne

W dolinie rzek i strumieni występują punkty o zmiennej przepuszczalności z tendencją do stałego zawodnienia.

Pierwszy poziom wodonośny na terenie gminy związany jest z utworami piaszczystymi i żwirowymi. Zwierciadło wody gruntowej tego poziomu występuje na różnych głębokościach zależnie od wysokości względnej. Najpłycej wody tego poziomu występują w sąsiedztwie dolin rzecznych (Biebrzy, Sidry, Kropiwniej, Kamiennej) i dolinach denudacyjnych – płycej niż 2 m. Wahania zwierciadła wody tego poziomu zależne są od intensywności opadów i wiosennych roztopów i wynoszą około 1,5 m.

Głównym poziomem użytkowym zaopatrującym w wodę mieszkańców gminy jest czwartorzędowe piętro wodonośne. Osady czwartorzędowe są wykształcone w postaci na przemian zalegających glin oraz serii piaszczysto - żwirowych. Warstwę wodonośną stanowią występujące na znacznych głębokościach piaski i żwiry.

Istniejące studnie głębinowe ujmują poziom wodonośny występujący na głębokości 44,1- 50,0 m o wydajności 12-23,4 m³/h. Pod względem chemicznym poza dużą ilością żelaza ich jakość nie budzi zastrzeżeń. Badania bakteriologiczne tych wód nie wykazały zanieczyszczeń.

W dolinie rzeki Kropiwny zwierciadło wód gruntowych występuje na głębokości 0,9 - 2,6 m. Na obszarach wysoczyznowych, zbudowanych z trudno przepuszczalnych glin, przykrytych piaskami i żwirami, woda gruntowa występuje poniżej 2 m. Studnie kopane ujmują pierwszy poziom czwartorzędowy występujący na głębokości 5,0 - 12,5 m. Wody tego poziomu wykazują zanieczyszczenia bakteriologiczne i dużą zawartość żelaza.

Warunki glebowe

Na terenie gminy dominują gleby rdzawe i bielcowe wytworzone z piasków gliniastych, słabo gliniastych i luźnych oraz gleby płowe wytworzone z piasków gliniastych lekkich podścielonych średnio - głęboko gliną lekką.

Gleby organiczne występują głównie w dolinie Biebrzy. Na grądach śródtorfowych wykształciły się gleby mineralne brunatno - rdzawe.

Jakość pokrywy glebowej na terenie gminy pozwala zaliczyć je głównie do IV i powyżej IV klasy bonitacyjnej gruntów ornych i przedstawia się następująco:

- gleby klasy III – 642 ha,
- gleby klasy IV – 7942 ha,
- gleby powyżej IV klasy – 11.037 ha.

DZIEDZICTWO KULTUROWE I TURYSTYKA

Rys historyczny

We wczesnym średniowieczu ziemię tę porastała olbrzymia puszcza, którą z jednej strony okalały rozciągające się nad rzeką Biebrzą bagna, stanowiące południową granicę Jaćwingów - ludu prusko - litewskiego. W XI wieku obszary te weszły w skład Rusi Kijowskiej, a po jej rozpadzie stanowiły obszar ekspansji książąt litewskich. Rozwój osadnictwa na tych terenach wiązał się z kolonizacją Puszczy Nowodworskiej, która rozpoczęła się na początku XVI wieku. Wynikiem tego procesu było powstanie wsi: Nowy Dwór, Chilmony, Kropiwno, oraz samej Dąbrowy, jako wsi królewskiej (w 1558 bojar Kuźma Horczakowicz oddał królowi Augustowi wieś Dąbrowę w zamian za inne ziemie). Reformy gospodarcze Królowej Bony oraz korzystne położenie na skrzyżowaniu szlaków handlowych spowodowały szybki rozwój Dąbrowy, dzięki czemu już w XVII wieku stała się ona osadą targową. W XVI i w XVII wieku powstała również część istniejących do dzisiaj wsi położonych na Ziemi Dąbrowskiej: Nierośno, Bagny. Splendoru tym terenom dodawała letnia rezydencja w Kamiennej (wsi położonej w pobliżu Dąbrowy) Piotra Wiesiołowskiego - dzierżawcy leśnictwa perstuńskiego i nowodworskiego, a później marszałka nadwornego litewskiego. Był on fundatorem wybudowanego w XVI wieku kościoła św. Anny, który zachował się do dnia dzisiejszego i jest najstarszą drewnianą budowlą na Podlasiu. W pobliskim Różanymstoku (dawniej Krzywym Stoku) osiedlił się ród Tyszkiewiczów - fundatorzy łaskami słynącego Obrazu Matki Boskiej oraz budynków klasztornych.

W 1712 roku Dąbrowa zostaje po raz pierwszy wymieniona jako miasto. Prawa miejskie otrzymała w latach 1772 - 1775 dzięki staraniom podskarbiego litewskiego Antoniego Tyzenhauza. Po III rozbiorze Polski Dąbrowa na krótko weszła w skład zaboru pruskiego i otrzymała rangę miasta powiatowego. Całą administracją kierowali Niemcy, dla których zbudowano protestancki zbór, później wykupiony przez Żydów. Po traktacie w Tylży Napoleon przekazał cały obwód białostocki Rosji, skutkiem tego był spadek znaczenia Dąbrowy do rangi przygranicznego, rolniczego miasteczka w powiecie sokólskim. Po powstaniu styczniowym represje dotknęły wiele majątków znajdujących się na terenie obecnej gminy dąbrowskiej - zostały one pod przymusem sprzedane Rosjanom. W samej Dąbrowie ostał się jedynie majątek ziemski - Kalno, gdzie mieścił się czołowy Zarząd Rybołóstwa Śródlądowego. Kalniańskie stawy wykopalili skazańcy, skazani w większości za działalność polityczną, wrogą caratowi, w tym również Polacy, którzy brali udział

w powstaniach narodowych. Majątek Kalno - niegdysiejszy dwór z siedzibą administratora Klucza Kalniańskiego oraz czworaki zostały rozparcelowane po II wojnie światowej. W 1869 roku z inicjatywy proboszcza księdza Fordona rozpoczęto w Dąbrowie budowę nowego neogotyckiego kościoła. Uroczysta konsekracja odbyła się w 1905 roku, a starą drewnianą świątynię miejscowa ludność rozebrała w ciągu jednej nocy obawiając się, że w przeciwnym przypadku nowy kościół przeznaczony zostanie przez zaborcę na cerkiew.

I wojna światowa to dla Dąbrowy i okolic okres okupacji niemieckiej. Uciekające przed Niemcami mniszki wywozły 14.08.1915 roku w głąb Rosji Cudowny Obraz Matki Boskiej Różanostockiej, który tam zaginął. Okres międzywojenny to dla Dąbrowy czas powolnego, ale stałego wzrostu liczby ludności. Zaczęły powstawać liczne warsztaty rzemieślnicze, rozwijał się handel i ruch spółdzielczy. Powstały również dwa młyny motorowe oraz 6 wiatraków. W latach 20-tych swoją działalność wznowiły kaflarnia i olejarnia, a w późniejszym okresie powstał zakład mleczarski oraz mała fabryka cukierków. W roku 1936 w mieście istniało około 110 drobnych warsztatów rzemieślniczych, głównie żydowskich. Przed wybuchem II wojny światowej istniało ponad 80 sklepów z branży spożywczej i mieszanej, które głównie były własnością Żydów. W Dąbrowie oprócz kościoła katolickiego istniały jeszcze dwie synagogi, łaźnia żydowska oraz szkoła żydowska. Szkolnictwo rozwijało się również w pobliskim Różanymstoku, gdzie 8.11.1922 r. na zaproszenie Ojców Salezjanów przybyły Siostry Salezjanki, które rozpoczęły pracę edukacyjną z młodzieżą żeńską oraz założyły Dom Sierot. Siostry Salezjanki prowadziły również Szkołę Podstawową, do której początkowo uczęszczały dzieci z okolic i sierocińca, a potem także z całej Polski. Salezjanie z kolei zajmowali się edukacją młodzieży męskiej.

We wrześniu 1939 roku Dąbrowa Białostocka dostała się pod okupację radziecką. Młodzi ludzie byli przymusowo wcielani w szeregi Armii Czerwonej, a miejscową ludność przymuszono do budowy wzdłuż Biebrzy linii bunkrów tzw. Grodzieńskiego i Osowieckiego Rejonu Umocnionego. Ponadto był prowadzony przymusowy wywóz mieszkańców Dąbrowy w głąb Rosji, gdzie umieszczano ich w łagrach. 22.06.1941 r. na te tereny wkroczyli Niemcy, którzy prawie całkowicie spalili Dąbrowę. W czasie okupacji niemieckiej zagładzie uległa liczna, dąbrowska społeczność żydowska. Niemcy utworzyli dla nich getto w budynku obecnego kina i młyna. Osadzonych tu Żydów okupant wykorzystał do budowy szosy Sokółka - Dąbrowa. Po likwidacji dąbrowskiego getta ludność żydowską początkowo przewieziono do Suchowoli, a następnie do obozu zagłady - Treblinki, z którego tylko nielicznym udało się powrócić. Niemcy nosili się z zamiarem dłuższego pozostania na tych ziemiach, świadczyć o tym może fakt, że Dąbrowa miała nazywać się Gartenstadt - Miasto

Ogród. Niemiecki terror zrodził ruch oporu- wielu młodych ludzi wstępowało do Armii Krajowej. Ostatecznie Niemców pokonały w lipcu 1944 roku, wkraczające na te tereny oddziały Armii Czerwonej. W II wojnie światowej czynny udział brało wielu mieszkańców Dąbrowy i okolic. Największą chwałą okrył się gen. Nikodem Sulik, którego grób znajduje się obok zabytkowego kościoła w Kamiennej Starej.

Zniszczenia wojenne i straty ludności spowodowały, że w roku 1950 Dąbrowie odebrano prawa miejskie. W 1956 roku utworzono w Dąbrowie powiat. Przywrócenie praw miejskich nastąpiło w 1965 roku. Na lata 60-te i 70-te przypada okres najszybszego rozwoju miasta. Powstało wiele zakładów produkcyjnych, gdzie zatrudnienie znaleźli nie tylko mieszkańcy Dąbrowy, ale i okolicznych miejscowości. Na terenie gminy zaczęły funkcjonować ośrodki zdrowia, szpital, szkoły średnie i zawodowe. Po reformie administracyjnej Dąbrowa jako gmina znalazła się w województwie białostockim. Rok 1989 przyniósł zmiany, które dotknęły również i Dąbrowę. Stopniowo upadać zaczęło wiele zakładów pracy. Zamiast produkcji zaczął się rozwijać handel. Nowa reforma administracyjna w 1999 roku wprowadziła nowy podział kraju, w wyniku którego Dąbrowa znalazła się jako gmina w obrębie powiatu sokólskiego w województwie podlaskim.

Dziedzictwo kultury materialnej

W przeszłości na obszarze gminy podstawą gospodarowania było rolnictwo, hodowla i eksploatacja lasów. Podobny typ gospodarowania różnych grup etnicznych, zbliżone środki techniczne, stosunki społeczne i warunki przyrodnicze sprzyjały tworzeniu wspólnej kultury materialnej na całym pograniczu narodowościowo - językowym i religijnym.

Drewno było podstawowym materiałem używanym przy wznoszeniu budynków i wykonywaniu wszelkich narzędzi używanych w gospodarstwie. W okresie międzywojennym w wsiach położonych wokół Dąbrowy Białostockiej prawie wszystkie budynki były drewniane. Do malowania wnętrz chałup używano białej glinki wydobywanej ze złóż zalegających w okolicach Kolonii Bachmackich.

Budynki gospodarcze w założeniach dworskich, folwarkach oraz u bogatszych gospodarzy wznoszono z łupanych głazów narzutowych. Kamień służył też do wznoszenia licznych krzyży przydrożnych i nagrobnych oraz fundamentów, dróg, studni i przepustów drogowych. Z luźno ułożonych głazów narzutowych układano ogrodzenia pól i zagród.

Zachowane do dnia dzisiejszego najstarsze chałupy i zabudowania gospodarcze pochodzą głównie z końca XIX i początku XX wieku. Chałupy pochodzące z okresu

międzywojennego lub pierwszych lat po II wojnie światowej zdobiono wycinanymi w deskach ornamentami umieszczanymi na krawędziach dachu oraz wokół drzwi i okien.

a) Zabytki

Według materiałów służby konserwatorskiej w 1992 roku na terenie gminy znajdowały się 182 zabytkowe zespoły obiektów architektonicznych. Najcenniejszymi zabytkami są układy przestrzenne Dąbrowy Białostockiej, pozostałości zespołu dworskiego na Kalnie, zespoły sakralne w Dąbrowie Białostockiej i Różanymstoku, drewniana świątynia w Kamiennej Starej pochodząca z XVI wieku (NAJSTARSZA DREWNIANA BUDOWLA NA PODLASIU), 14 kapliczek na terenie całej gminy, zespół dworca kolejowego w Kamiennej Nowej pochodzący z XIX wieku, oraz wiatrak typu „Holender” w Dąbrowie Białostockiej.

W spisie umieszczono też 145 starych domów oraz 30 budynków gospodarczych. Znaczna część domów i budynków gospodarczych została już rozebrana. Przeważnie są to obiekty zniszczone, od lat nie remontowane, które przez długi czas społeczność wiejska uważała za symbol biedy i zacofania.

Na terenie gminy znajdują się 234 stanowiska archeologiczne rozmieszczone wzdłuż Biebrzy, Kamiennej i Sidry. Do rejestru zabytków jest wpisane grodzisko wczesnośredniowieczne w Grodziszczanach.

WYKAZ ZACHOWANYCH GROBÓW I CMENTARZY WOJENNYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY DĄBROWA BIAŁOSTOCKA

Rodzaj obiektu	Miejscowość	Ilość pochowanych osób	Narodowość
Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej	Kamienna Stara	87	rosyjska
Grób Nieznanego Żołnierza	Dąbrowa Białostocka	1	polska
Grób- Pomnik Nieznanego Żołnierza	Dąbrowa Białostocka ul. 1000- lecia PP	1	polska
Grób – Pomnik Grzegorza Kunawina – mogiła zbiorowa Armii Radzieckiej	Harasimowicze Wieki Staw	51	rosyjska

Grób Dymitra Stiepanowicza	Jaczno	1	rosyjska
Pawlinowa			
Mogiła Nieznanego Żołnierza	Trzyrzeczki	1	rosyjska
Grób Nieznanego Żołnierza	Zwierzyniec Mały	1	rosyjska
Grób-Pomnik Antulajew Jurij Jewgielewicz	Kropiwno wieś	1	rosyjska
Grób Nieznanego Żołnierza	Kropiwno	2	rosyjska
Grób Nieznanego Żołnierza	Grabowo	2	rosyjska

Dziedzictwo kultury niematerialnej

Zwyczaje, obrzędy i tradycja ustna są związane z obrzędowością rolniczą i rodzinną (np. kolędowanie, dożynki). Wiele zwyczajów wiąże się z rokiem obrzędowym prawosławnym i katolickim. Wyrazem religijności ludowej są spotykane przy wiejskich drogach krzyże przydrożne, wznoszone z fundacji gromady lub pojedynczych mieszkańców. Upamiętniają one tragiczne wydarzenia, intencje ofiarodawców lub są symbolicznymi nagrobkami zaginionych na wojnach członków rodziny. Pod krzyżami święcono jadło przed Wielkanocą, odprawiano modły i do krzyża na końcu wsi odprowadzano ciało zmarłego.

Zdecydowana większość nazwisk i nazw miejscowych jest pochodzenia słowiańskiego. W powszechnym użyciu, zwłaszcza przez ludzi starszych jest gwara języka białoruskiego, zwana przez ludzi językiem „prostym”.

Tożsamość kulturowa mieszkańców

W przeszłości na kresach Rzeczypospolitej granice pomiędzy grupami etnicznymi były płynne, dopiero w XIX i XX wieku wytworzyła się chłopska świadomość narodowa. Jej załazek kształtował się stopniowo przez stulecia w postaci uproszczonej - w kulturze ludowej pojęcie narodowości powstało na tle religijnym.

Ludność wiejska identyfikuje się z grupą lokalną, która obejmowała z reguły mieszkańców kilku lub kilkunastu miejscowości. Nazwy tych grup nadawane przez sąsiadów, które powstały czasem od przezwisk, świadczą o poczuciu odrębnej tradycji historycznej i mają mniej lub bardziej wyraźny odcień pejoratywny. W okolicach Dąbrowy, ludzi mieszkających na południe od Biebrzy do dzisiaj zwą Rusinami. Na północnym brzegu rzeki mieszkają „Mazury”. Określenia te są konsekwencją tradycji historycznej i gwary używanej w mowie potocznej.

Walory turystyczne i rekreacyjne oraz infrastruktura turystyczna na terenie gminy

Gmina ze względu na swoje położenie - otulina Biebrzańskiego Parku Narodowego, dolina Biebrzy- oraz ciekawą tradycję i wielokulturowość posiada duży potencjał turystyczno – rekreacyjny. Dodatkowymi atutami Gminy jest czyste powietrze, woda, dużo lasów oraz kuchnia regionalna serwowana głównie przez gospodarstwa agroturystyczne.

Obecnie usługi turystyczne na terenie gminy świadczą 3 gospodarstwa agroturystyczne, które posiadają dość bogatą ofertę rekreacyjno - wypoczynkową. Ponadto usługi noclegowe na terenie gminy świadczy Zajazd „Na Skarpie” w Dąbrowie Białostockiej oraz Dom Pielgrzyma w Różanymstoku. W okolicach Kamiennej Nowej znajduje się Stanica Harcerska, gdzie można znaleźć miejsca biwakowe z infrastrukturą sanitarną. Jednak jest ona własnością powiatu sokólskiego.

Usługi gastronomiczne świadczy również Zajazd „Na Skarpie” w Dąbrowie Białostockiej, gospodarstwa agroturystyczne oraz bary w Dąbrowie Białostockiej. Istnieje również możliwość wykorzystania stołówki w Szkole Podstawowej w Dąbrowie Białostockiej i Stołówki Internatu Zespołu Szkół w Dąbrowie Białostockiej jako bazy żywieniowej.

Ponadto w Dąbrowie Białostockiej znajduje się stadion sportowy, boisko do koszykówki, dwa boiska do piłki ręcznej, boisko do siatkówki, boisko uniwersalne oraz sale gimnastyczne.

Identyfikacja problemów

Do walorów gminy Dąbrowa Białostocka można zaliczyć bez wątpienia jej położenie. Jest to obszar posiadający unikatowe w skali Europy zasoby przyrodnicze. Mimo to ruch turystyczny choć stopniowo się zwiększa nadal stanowi śladowy procent. Przeważnie są to wizyty rodzinne lub wizyty u znajomych. Dochód pochodzący z turystyki nie stanowi znacznego uzupełnienia budżetu mieszkańców gminy. Jedną z głównych przyczyn małego zainteresowania turystów tym terenem jest słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, czyli baza noclegowa i gastronomiczna. Niekorzystnym zjawiskiem jest również sezonowość ruchu turystycznego, uzależnionego głównie od warunków atmosferycznych. Wpływ klimatu kontynentalnego powoduje częste zmiany pogody oraz niższe temperatury latem niż w środkowej i zachodniej części Polski. Mało rolników jest zainteresowanych działalnością agroturystyczną jako źródłem dodatkowego dochodu w rolnictwie. Ponadto gminie brakuje oznaczeń szlaków turystycznych oraz informacji historycznej zamieszczonej na tablicach przy ważniejszych zabytkach.

Na rozwój infrastruktury turystycznej duży wpływ ma poprawa stanu infrastruktury technicznej gminy np. stanu dróg, estetyki miasta, obiektów rekreacyjno - sportowych.

Przy planowaniu rozwoju turystycznego gminy oprócz przeznaczenia środków finansowych na działania promocyjne należy określić tzw. niszę turystyczną, w którą gmina mogłaby się wpasować ze swoją ofertą turystyczną. Musi być ona na tyle oryginalna by turyści byli w stanie ją zapamiętać. Wszystkie gminy położone w Biebrzańskim Parku Narodowym wykorzystują ten atrybut w swojej ofercie turystycznej. Ponadto gmina Dąbrowa Białostocka leży w pobliżu silnego ośrodka turystycznego i rekreacyjno - wypoczynkowego Augustowa, z którym raczej nie może konkurować. Oferta turystyczna powinna być raczej skierowana do rodzin, które będą sobie ceniły ciszę, spokój, świeże powietrze i wodę oraz kuchnię regionalną i pasjonatów przyrody, czyli tych, którzy lubią bliski kontakt z naturą. Ponadto by oferta turystyczna gminy odniosła sukces marketingowo - rynkowy konieczna jest koordynacja działań między gminą, sektorem prywatnym i Miejskim Ośrodkiem Kultury. Jednak punktem wyjścia do wszystkich działań tym zakresie jest poprawa stanu infrastruktury technicznej gminy.

Zagospodarowanie przestrzenne

Mienie komunalne Gminy

Według stanu na dzień 31.12.2014 roku w gminnym zasobie nieruchomości znajduje się 654,1438 ha gruntów z tego 65,0374 ha Gmina nabyła w użytkowanie wieczyste.

W skład mienia położonego w obrębie miasta Dąbrowa Białostocka oraz obrębach wiejskich gminy wchodzi między innymi:

- drogi, ulice, zieleńce i parki - 419,58 ha,
- lasy - 17,22 ha,
- działki przekazane w użytkowaniu wieczystym - 21,64 ha,
- w trwałym zarządzie i użytkowaniu szkół i placówek oświaty - 12,29,
- użytki kopalne (mienie gminy) - 20,26 ha,
- pozostałe grunty - 163,15 ha.

Zasadniczą część gruntów komunalnych (63,23 %) stanowią drogi przejęte na własność Gminy.

Stan zasobu gruntów komunalnych prezentuje poniższe zestawienie:

Rodzaj mienia wg grup rejestracyjnych	ha	Wartość w zł	Sposób zagospodarowania w ha				
			W bez. zarządzie gminy	W zarządzie jednostek organ. i pomoc.	Dzierżawa i najem	Użytkowanie / użyczenie	Użytkowanie wieczyste
Zasób gruntów komunalnych -4,1	563,09	1 755,777,61	464,35	1,99- PGKiM	0,92- PGKiM 85,52- gr.	8,42-PGKiM 1,89-wodociągi	-
Grunty w zarządzie lub posiadania jednostek org. -4,2	10,76	235 690,00		Szkoły 8,04		Edukator 2,72	-
Pozostałe grunty gminne -4,3 (mienie gminy)	58,65	32 773,00		57,12		Stowarzyszenie "Placówka" 1,53	-
Grunty w użytkowaniu wieczystym 5,0	21,64	2350553,00					21,64
Ogółem	654,14	4 3374793,61	464,35	67,15	86,44	14,56	21,64

**WYKAZ LOKALI KOMUNALNYCH MIESZKALNYCH DĄBROWA
BIAŁOSTOCKA /PGKiM/ stan na 31.12.2014 r.**

Lp.	Adres	Ilość mieszkań		Powierzchnia Użytkowa	Powierzchnia m2
		Ogółem	Sprzedane	ogółem	sprzedanych lokali
1.	Dąbrowa Białostocka Plac Kościuszki 1 Lokale użytkowe	19	14	879,31	647,62
			-	490,69	-
2.	ul. 1000 lecia PP 1	18	11	772,42	484,21
3.	ul. 1000 lecia PP 3	21	14	850,00	584,30
4.	ul. 1000 lecia PP 5	18	15	766,77	615,19
5.	ul. 1000 lecia PP 7	21	12	859,03	542,73
6.	ul. 1000 lecia PP 9	16	16	647,92	647,92
7.	ul. 1000 lecia PP 17	30	23	1220,08	936,85
8.	ul. Południowa 12	25	25	1204,44	1204,44
9.	ul. Południowa 14	12	10	501,21	403,61
	Razem bloki	180	140	7701,18	
10.	Południowa 2	2	-	81,00	-
11.	3 Maja 72	4	-	120,28	-
.		186	-	7 902,46	

Wykaz lokali w Różanymstoku

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość lokali ogółem w budynku	Powierzchnia użytkowa m ²	Sprzedaż lokali szt.	Powierzchnia sprzedanych lokali m ²
1.	Różanystok 4	10	515,50	-	-
2.	Różanystok 7	6	179,40	-	-
3.	Różanystok 8	11	510,00	-	-
4.	Różanystok 9	8	416,00	6	312,0
5.	Różanystok 10	8	416,00	4	208,00
6.	Różanystok 11	6	360,78	4	240,52

7.	Rózanystok 20	4	176,20	2	88,10
8.	Rózanystok 21	18	1116,00	15	948,00
9.	Rózanystok 22	16	936,00	9	516,00
		87	4625,88	40	2312,62

Lokale własne Gminy:

Dąbrowa Białostocka - 46 szt. o pow. 1845,59 m²

Rózanystok - 47 szt. o pow. 2313,26 m²

Szkoły - 17 szt. o pow. 882,07 m²

Ogółem 114 sz. o pow. 5.040,92 m²

Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej:

- wpływy z dzierżawy pomieszczeń komunalnych na pokrycie kosztów bieżących remontów i konserwacji,
- w części wpływy ze sprzedaży mieszkań komunalnych na remonty i modernizację obiektów budowlanych,
- celowe dotacje z budżetu państwa,
- wpływy z czynszu, zaliczek i opłat eksploatacyjnych na rozliczenie kosztów utrzymania mieszkań,
- z budżetu gminy- rozliczenie kosztów zabezpieczenia lokali socjalnych i zastępczych oraz odbudowę zniszczonej infrastruktury osiedla stanowiącej własność gminy.

Zasady polityki czynszowej Gminy

Czynsz obejmuje: podatek od nieruchomości, koszty administracyjne, koszty konserwacji i utrzymania technicznego budynków, koszty utrzymania zieleni oraz wszystkich pomieszczeń wspólnego użytkowania, w tym opłaty za utrzymanie czystości, energię elektryczną i ciepłą.

Infrastruktura techniczna gminy

Długość dróg i ich nawierzchnia na terenie gminy:

- wojewódzkie o nawierzchni twardej ulepszonej- 34,3 km,
- powiatowe:
 - łącznie 118,8 km,
 - o nawierzchni twardej 98,3 km (w tym: ulepszone 96,5 km),
 - gruntowe 15,5 km,
- gminne:
 - łącznie 58,1 km,
 - o nawierzchni twardej 31,3 km (w tym ulepszone 28,2 km),
 - gruntowe 24,4 km

Długość dróg i ich nawierzchnia w mieście Dąbrowa Białostocka:

- wojewódzkie o nawierzchni twardej ulepszonej 19,4 km
- ulice miejskie zaliczone do dróg powiatowych o nawierzchni twardej 4,1 km
 - w tym ulepszone 4,1 km
- ulice lokalne miejskie:
 - łącznie 19,4 km,
 - o nawierzchni twardej 15,7 km (w tym ulepszone 15,2 km),
 - gruntowe 3,7 km

Drogi na terenie gminy Dąbrowa Białostocka

Lp.	Rodzaj dróg publicznych	Długość w km
1.	Drogi wojewódzkie	34,3
2.	Drogi powiatowe	118,9
3.	Drogi gminne	58,1

Gęstość sieci drogowej:

- a) w gminie – 80 km/100 km² (w tym ulepszone 74,9 km/100 km²),
- b) w mieście – 186,5 km/100 km² (w tym ulepszone 168,3 km/100 km²).

Średni ruch dobowy na drogach wojewódzkich w gminie Dąbrowa Białostocka

Lp.	Droga	Średni ruch dobowy
1.	Nr 670 Suchowola – Dąbrowa Białostocka	1052
	Nr 670 Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór	965
2.	Nr 673 Lipsk – Dąbrowa Białostocka	2537
	Nr 673 Dąbrowa Białostocka - Sokółka	2877

Wodociągi i kanalizacja

Stacja wodociągowa w Dąbrowie Białostockiej.

W roku 2014 Gmina Dąbrowa Białostocka wykonała modernizację stacji uzdatniania wody polegającej na przebudowie budynku oraz wymianie całkowitej urządzeń wchodzących w skład stacji.

Opis istniejącej sieci kanalizacyjnej w Aglomeracji

W mieście występuje jeden system kanalizacji sanitarnej, którym ścieki komunalne odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków. Istniejący system kanalizacji sanitarnej w mieście Dąbrowa Białostocka sanitarnej tworzy jeden kolektor główny wraz kanałami bocznymi. Długość kanalizacji ogółem wynosi 18,8 km w tym: kanalizacja grawitacyjna 18,1 km, kanalizacja ciśnieniowa 0,7 km. Z sieci korzysta 5756 mieszkańców. Skąd wskaźnik koncentracji wynosi 306 Mk/km. W chwili obecnej aglomeracja jest skanalizowana w 97% RLM. Wskaźnik skanalizowania = $5756 - \text{RLM}$ mieszkańców podłączonych do kanalizacji: 5941 RLM mieszkańców stałych w aglomeracji $\times 100 = 97 \% \text{ RLM}$.

Zwodociągowanie

Na terenie gminy Dąbrowa Białostocka długość sieci wodociągowej wynosi 216,79 km. Tylko jedna miejscowość Bity Kamień nie posiada wodociągu. Pozostałe miejscowości są zwodociągowane prawie w 100%. Cała gmina jest zwodociągowana w około 96%.

Oczyszczalnia ścieków

W roku 2013 wdrożono system gospodarki osadowymi ścieków - ATSO (proces autotermicznej termofilnej stabilizacji osadu) w oczyszczalni ścieków w Dąbrowie Białostockiej.

Jej dobową przepustowość wynosi 1500 m³, zaś maksymalna 2000 m³. Obecnie do oczyszczalni doprowadzane są ścieki z miasta Dąbrowa Białostocka oraz dowożone do punktu zlewnego z 145 gospodarstw z terenu gminy. Ścieki dostają się do urządzenia oczyszczającego, a następnie do zbiornika retencyjnego. Po mechanicznym oczyszczaniu następuje oczyszczenie biologiczne. Po takim przetworzeniu ścieki odprowadzane są do rzeki Kropiwna, następnie zaś do Biebrzy.

Gospodarka śmieciowa

Gmina ustaliła prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania lub przyjmowania przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Właściciele nieruchomości są zobowiązani do selektywnego zbierania następujących rodzajów odpadów:

1. Papieru i tektury,
2. Metali i drobnego złomu,
3. Szkła kolorowego i bezbarwnego,
4. Tworzyw sztucznych,
5. Odpadów zielonych,
6. Mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,
7. Zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego,
8. Zużytych baterii akumulatorów,
9. Budowlanych i rozbiórkowych,
10. Przeterminowanych leków i chemikaliów,
11. Zużytych opon i innych wyrobów gumowych,
12. Odpadów zmieszanych niezawierających odpadów wymienionych w pkt. 1 – 11.

Odpady wymienione w pkt. 1, 2, 3, 4, 12 są odbierane „u źródła”, pozostałe właściciel nieruchomości ma obowiązek dostarczyć do PSZOK

Zgodnie z Wojewódzkim Planem gospodarki odpadami gmina dostarcza odpady do RIPOK w Koszarówce. Ponieważ gmina partycypowała w kosztach jej budowy w ramach ZKB. Za wnoszoną opłatę od właścicieli nieruchomości jest odbierana każda ilość wytworzonych odpadów komunalnych..

Zmieszane odpady komunalne są odbierane: na terenach wiejskich 1 raz w miesiącu, na terenach miejskich 2 razy w miesiącu, na terenach budownictwa wielorodzinnego 1 raz w tygodniu . Selektywnie zebrane odpady komunalne są zbierane 1 raz na 2 m-ce.

Ponad to na terenie gminy został utworzony punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy w centrum miasta. Odpady odbierane od mieszkańców na PSZOK:

1. Papier i tektura,
2. Metale i drobny złom,
3. Szkło kolorowe i bezbarwne,
4. Tworzywa sztuczne,
5. Odpady zielone,
6. Meble i inne odpady wielkogabarytowe,
7. Zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny,
8. Zużyte baterie akumulatory,
9. Budowlane i rozbiórkowe,
10. Przeterminowane leki i chemikalia,
11. Zużyte opony i inne wyroby gumowe,
12. Odpady zmieszane niezawierające odpadów wymienionych w pkt. 1 – 11.

Działalność gospodarcza

Od dnia 1 lipca 2011 r. obowiązują nowe przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz nowy formularz CEIDG-1 wniosku do rejestracji działalności gospodarczej osób fizycznych, w miejsce dotychczasowego formularza EDG-1. W ramach tego systemu funkcjonuje Urząd Miejski w Dąbrowie Białostockiej. Obecnie zakres działań w tym zakresie obejmuje przetwarzanie składanych wniosków CEIDG). Rejestr prowadzony jest od 1 lipca 2011 r. w systemie teleinformatycznym przez ministra właściwego do spraw gospodarki na podstawie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Na podstawie raportów udostępnionych w ramach Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej obserwowany jest stały rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy. Liczba zarejestrowanych przedsiębiorców wg. stanu na dzień 31 styczeń 2016 roku wynosi 326.

Miejsko-wiejski charakter gminy wpływa na rodzaj działalności, którą podejmują przedsiębiorcy. Przeważają firmy zajmujące się szeroko rozumianą działalnością usługową obejmującą przede wszystkim: usługi remontowo-budowlane, usługi tartaczne, usługi transportowe, a także inne służące zaspokojeniu potrzeb mieszkańców.

Obok firm usługowych drugą co do liczby przedsiębiorstw grupę stanowią firmy zajmujące się handlem artykułami spożywczymi i przemysłowymi. Najmniejszą grupę stanowią przedsiębiorstwa produkcyjne

Komunikacja

System komunikacyjny gminy i miasta Dąbrowa Białostocka stanowią:

- sieć drogowa,
- sieć kolejowa - linia kolejowa o znaczeniu międzynarodowym: Sokółka – Augustów – Suwałki - Trakiszki - granica państwa
- komunikacja autobusowa

Na terenie gminy i miasta Dąbrowa Białostocka nie ma komunikacji miejskiej.

Administracja

W zakresie administracji na terenie miasta Dąbrowa Białostocka istnieją następujące placówki:

- Urząd Miejski
- Powiatowy Urząd Pracy Sokółce, Filia w Dąbrowie Białostockiej,
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji,
- Państwowa Jednostka Straży Pożarnej,
- Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych,
- Dekanat Kościoła Rzymsko - Katolickiego i Kościoła Prawosławnego

Turystyka, wypoczynek i sport

Na terenie miasta funkcjonują następujące obiekty sportowe:

- stadion sportowy,
- boisko piłkarskie,
- kompleks boisk wielofunkcyjnych,
- hale sportowe,
- sale gimnastyczne,
- boisko do siatkówki na stadionie sportowym.

W planach uwzględniona jest budowa Siłowni zewnętrznej, która w ostatnich latach stała się bardzo popularna.

Na terenach wiejskich istnieją następujące obiekty sportowe:

- boiska do piłki ręcznej i nożnej przy Szkołach Podstawowych (Zwierzyniec Wielki, Reszkowce, Kamienna Nowa, Suchodolina, Różanystok),
- boisko do siatkówki przy szkole w Kamiennej Nowej
- „Orlik” w Różanymstoku,
- sala pomocnicza przy szkołach w Nierośnie, Zwierzyńcu Wielkim,
- „zielone” boiska piłkarskie.

Edukacja

Na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka jest 8 Szkół Podstawowych, 2 Gimnazja (Gimnazjum nr 1 w Dąbrowie Białostockiej i Gimnazjum nr 2 w Różanymstoku), 2 Przedszkola Samorządowe, Żłobek Miejski w Dąbrowie Białostockiej, Zespół Szkół w Dąbrowie Białostockiej. Ponadto w Różanymstoku działa Salezjański Ośrodek Wychowawczy dla trudnej młodzieży.

Gmina Dąbrowa Białostocka jest organem prowadzącym następujących placówek oświatowo - wychowawczych:

- Zespół Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej,
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Różanymstoku,
- Szkoła Podstawowa w Nierośnie,
- Szkoła Podstawowa w Zwierzyńcu Wielkim,
- Samorządowe Przedszkole w Dąbrowie Białostockiej,
- Żłobek Miejski w Dąbrowie Białostockiej.

Obsługą administracyjno - kadrową tych placówek zajmuje się Biuro Obsługi Szkół Samorządowych.

Ilość uczniów i nauczycieli uczęszczających do szkół administrowanych przez Gminę
(rok szkolny 2014/2015):

Lp.	Nazwa szkoły	Ilość uczniów	Ilość nauczycieli
1.	Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Białostockiej	392	50
2.	Gimnazjum Nr 1 w Dąbrowie Białostockiej	288	33
3.	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Różanymstoku	SP- 55, Gim. - 38, Prz.- 23	SP 9 Gim. 11 Przed. 2
4.	Samorządowe Przedszkole w Dąbrowie Białostockiej	121	8
5.	Szkoła Podstawowa w Nierośnie	42	12
6.	Szkoła Podstawowa w Zwierzyńcu Wielkim	48	12

Źródło: Biuro Obsługi Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej

Pozostałe Szkoły Podstawowe prowadzone są przez Stowarzyszenia.

a) Szkoły prowadzone przez Stowarzyszenie EDUKATOR z Łomży:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Suchodolinie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Reszkowcach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kamiennej Nowej,

b) Szkoła prowadzona przez Stowarzyszenie "Placówka" w Bagnach

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Bagnach

Liczba uczniów w poszczególnych szkołach, prowadzonych przez Stowarzyszenia
(rok szkolny 2014/2015)

Lp.	Nazwa szkoły	Ilość uczniów
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Reszkowcach	28
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bagnach	31
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Suchodolinie	35
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Kamiennej Nowej	37

Źródło: Biuro Obsługi Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej

Na terenie Gminy działa jedna szkoła ponadgimnazjalna - Zespół Szkół w Dąbrowie Białostockiej, gdzie organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Sokółce.

Wyposażenie w sprzęt komputerowy i połączenie z Internetem przedstawia się następująco w poszczególnych szkołach:

Lp.	Nazwa szkoły	Ilość komputerów (przeznaczonych dla uczniów i wykorzystywanych w administracji)	Połączenie z Internetem- rodzaj połączenia
1.	Zespół Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej	111	DSL Neostrada
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Różanymstoku	50	DSL i ADSL
3.	Szkoła Podstawowa w Nierośnie	13	Łącze DSL
4.	Szkoła Podstawowa w Zwierzyńcu Wielkim	18	DSL
5.	PSP Bagny	9	Orange (DSL)
6.	PSP Suchodolina	15	Radiowy Orange(DSL)
7.	PSP Reszkowce	8	Orange (DSL)
8.	PSP Kamienna Nowa	10	Neostrada (DSL)
9.	Samorządowe Przedszkole w Dąbrowie Białostockiej	2	Multimedia (DSL)

Źródło: Biuro Obsługi Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej

Opieka zdrowotna

W Gminie Dąbrowa Białostocka istnieją następujące placówki, które świadczą usługi medyczne:

a) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Białostockiej, który świadczy zarówno pomoc podstawową jak i specjalistyczną na terenie gminy Dąbrowa Białostocka oraz na terenie sąsiednich gmin: Suchowola, Nowy Dwór. W jego strukturach pozostają:

- Szpital w Dąbrowie Białostockiej,
- Przychodnia Rejonowa w Dąbrowie Białostockiej,

- Przychodnia Rejonowa w Suchowoli,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Nowym Dworze.
- b) Niepubliczny Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Białostockiej
- c) Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Białymstoku Oddział w Dąbrowie Białostockiej
- d) ZOL Zakład Opieki Leczniczej 40 łóżek

Liczba oddziałów i udzielonych świadczeń w szpitalu SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej w 2015 roku

Oddział	Liczba łóżek	Liczba udzielonych świadczeń medycznych zgodnie z umowami
1.	2.	3.
Wewnętrzny	32	947

Źródło: SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej

Charakterystyka poszczególnych komórek organizacyjnych SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej :

1. Lecznictwo zamknięte

a) Szpital – oddziały:

- chorób wewnętrznych,
- blok operacyjny,
- izba przyjęć,

b) Pracownie diagnostyczne i rehabilitacyjne- rodzaje pracowni:

- Centralne Laboratorium diagnostyczne,
- Pracownia Diagnostyki Obrazowej
- Pracownia USG,
- Pracownia RTG,
- Punkt serologiczny,

c) Inne komórki medyczne:

- Apteka szpitalna,
- Centralna sterylizatornia,
- Statystyka medyczna,

2. Podstawowa opieka zdrowotna

a) Przychodnia Rejonowa w Dąbrowie Białostockiej – rodzaje komórek organizacyjnych:

- Poradnia ogólna i pielęgniarsko- środowiskowa,
- Poradnia dla dzieci,
- b) Przychodnia Rejonowa w Suchowoli:
 - poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
 - poradnia medycyny pracy.
- c) Gminny Ośrodek Zdrowia w Nowym Dworze
 - Poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej

3. Poradnie specjalistyczne:

- Poradnia chirurgiczna,
- Poradnia ginekologiczno-położnicza,
- Poradnia zdrowia psychicznego,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia medycyny pracy,

4. Zakład Rehabilitacji Leczniczej:

- poradnia rehabilitacyjna,
- pracownia fizjoterapii.

Zatrudnienie w SP ZOZ ogółem na umowie o pracę: 116 osób.

Służby bezpieczeństwa publicznego i służby ratowniczo - pożarnicze

W mieście Dąbrowa Białostocka znajduje się Komisariat Policji oraz Państwowa Jednostka Straży Pożarnej, która wyposażona jest w sprzęt gaśniczy oraz specjalistyczny sprzęt wypadkowy. Na terenie gminy działają również Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Kultura

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury jest instytucją, która zgodnie ze statutem prowadzi wielokierunkową działalność kulturalną na terenie miasta i gminy Dąbrowa Białostocka. Wspiera również twórczość regionalną i literacką. M-GOK jest wydawcą lokalnej gazety "**Głos Dąbrowy**", która ukazuje się co miesiąc i porusza problemy związane ze społecznością lokalną oraz opisuje aktualne wydarzenia na terenie gminy. M-GOK patronuje licznym konkursom recytatorskim dla dzieci i młodzieży, sprawuje mecenat nad twórczością regionalną, jest też wydawcą lokalnej gazety "Głos Dąbrowy".

W strukturze M-GOK znajdują się:

- Miejsko- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Filie Biblioteczne w terenie,
- kino "Lotos" (przeznaczone na sale widowiskową).

M-GOK organizuje wiele imprez kulturalnych w mieście. Są to imprezy stałe, takie jak: Święto Miasta - Dni Dąbrowy, Dożynki Gminne, Maraton 12-godzinny.

Przy M-GOK działają:

a) Zespoły:

- chór seniora "Dąbrowiaczy",
- zespół folklorystyczny "Dębina"
- zespół wokalny "Nutki",
- zespół dziecięco - instrumentalny "Dzwoneczki".
- zespół wokalny – muzyczny Ad Rem

b) Kluby:

- Seniora,
- Kawiarenka literacka.

c) Koła zainteresowań dla dzieci:

- Szachowe,
- Plastyczne.

Pomoc społeczna

Jednostką świadczącą na terenie gminy usługi socjalne jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej. Do jego podstawowych zadań zapisanych w Statucie należy realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz:

- a) analizowanie i ocena zjawisk społecznych rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- b) pobudzenie lokalnej aktywności społecznej w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- c) inicjowanie działań zapobiegających degradacji osób, rodzin i grup społecznych,
- d) prowadzenie pracy socjalnej w zakresie udzielania pomocy osobom i rodzinom,
- e) współpraca z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i Prawosławnym itp.,
- f) wypłata świadczeń rodzinnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej w roku 2014 i 2015 realizował n/w programy i projekty:

1. Projekt systemowy współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, pod tytułem "Aktywność wyznacznikiem lepszego jutra - aktywizacja społeczno - zawodowa rodzin zagrożonych wykluczeniem lepszego jutra - aktywizacja społeczno - zawodowa rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy Dąbrowa Białostocka";
2. Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania na lata 2014 - 2020 "Pomoc państwa w zakresie dożywiania";
3. Program osłonowy w zakresie dożywiania "Pomoc gminy w zakresie dożywiania" na rok 2014;
4. Program osłonowy w zakresie dożywiania "Pomoc gminy w zakresie dożywiania" na rok 2015;
5. "Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej";
6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2010 - 2016;
7. Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2013 - 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały;
8. Gminna strategię rozwiązywania problemów społecznych;
9. Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną.

Na terenie Gminy przy Zespole Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej działają dwie świetlice pozalekcyjne. Z danych przekazanych przez Zespół Szkół Samorządowych wynika, iż w 2014 roku do w/w świetlic uczęszczało 50 dzieci. W ramach działań świetlic dzieci korzystają z dożywiania, pomocy w odrabianiu lekcji oraz zajęć kulturalno - oświatowych.

Przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Radość Życia" działa świetlica socjoterapeutyczna. Z danych uzyskanych przez Ośrodek wynika, iż w 2014 roku z zajęć w w/w świetlicy skorzystało 17 dzieci.

ANALIZA STRUKTURY I SPOSOBU ZARZĄDZANIA W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem działalność Ośrodka jest:

1) umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,

2) doprowadzenie do możliwie pełnego życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ośrodek w trakcie realizacji zadań statutowych współdziała z organizacjami społecznymi mającymi w zakresie swej działalności niesienie pomocy, kościołami, związkami wyznaniowymi, podmiotami gospodarczymi, organizacjami pożytku publicznego i wolontariuszami. Współpracuje także z innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu, administracją rządową, ośrodkami pomocy społecznej sąsiednich gmin, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, urzędami pracy, służbą zdrowia, ubezpieczeniami społecznymi, sądami, stowarzyszeniami, fundacjami i innymi podmiotami realizującymi cele z zakresu pomocy społecznej.

Na czele Ośrodka stoi Kierownik, który kieruje jego działalnością, reprezentuje Ośrodek na zewnątrz, kieruje pracą Ośrodka przy pomocy komórek organizacyjnych. Szczegółową organizację wewnętrzną i funkcjonowanie Kierownik określa w drodze regulaminów.

W Ośrodku funkcjonują n/w komórki organizacyjne:

- 1) pomocy społecznej,
- 2) świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej, świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 3) organizacyjno - administracyjna,
- 4) księgową,
- 5) punkt pomocy rodzinie - punkt interwencji kryzysowej.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Ośrodek zatrudniał 19 osób oraz 3 osoby - umowy zlecenia w:

Komórce organizacyjno - administracyjnej

2,5 etatu: kierownik - 1, konsultant prawny - 0,5, podinspektor - 1

Komórce księgowej

1 etat: główny księgowy

Komórce pomocy społecznej

11 etatów: specjalista pracy socjalnej - 1, starszy pracownik socjalny - 6, opiekun - 4, opiekun - umowa zlecenia

Komórce świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej, świadczeń z funduszu alimentacyjnego

4 etaty: starszy inspektor - 2, inspektor - 2

Punkt pomocy rodzinie - punkt interwencji kryzysowej

psycholog - umowa zlecenia

asystent rodziny - umowa zlecenia

ŚRODKI FINANSOWE

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej wydatkował ogółem kwotę 6.589.081,48 zł, z tego w zakresie:

- świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej – 2.160.189,43 zł (środki z dotacji – 1.305.171,58 zł, środki własne – 855.017,85 zł),
- wspierania rodziny – 147.101,18 zł (środki z dotacji – 27.039,00 zł środki własne – 120.062,18 zł),
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 13.600,00 zł (środki własne),
- świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń z fundusze alimentacyjnego – 4.087.531,41 zł (środki z dotacji – 4.002.354,42 zł, środki własne – 85.176,99 zł),
- realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – 180.659,46 zł (w tym środki zewnętrzne – 160.919,46 zł, środki własne – 19.740,00 zł).

Pomocą społeczną objętych zostało 433 rodziny o liczbie osób 1535. Ze świadczeń rodzinnych skorzystało 792 rodzin, z funduszu alimentacyjnego - 65 rodziny (110 osób uprawnionych).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej w 2014 roku wydał 3107 decyzji, w tym:

- a) w zakresie pomocy społecznej - 1969,
- b) w zakresie świadczeń rodzinnych - 1005,
- c) w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 122,
- d) w zakresie zasiłków dla opiekunów - 11

W 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej podejmował działania między innymi w postaci:

1. świadczenia pracy socjalnej 209 rodzinom o liczbie osób 555,
2. świadczenia specjalistycznego (prawnego) poradnictwa 91 rodzinom o liczbie osób 296,
3. świadczenia specjalistycznego poradnictwa psychologicznego - 53 rodzinom,
4. pozyskania 2.555,52 kg. żywności w ramach programu PEAD i przekazania jej 111 rodzinom o liczbie osób 350 oraz pomocy żywnościowej ze Stowarzyszenia pomocy rodzinie "Droga" w Białymstoku - 5 rodzin (28 osób),

5. współpracy z Zespołem Szkół w Dąbrowie Białostockiej w zakresie przekazania potrzebującym pomocy rzeczowej pochodzącej z przeprowadzonej przez wolontariuszy zbiórki w środowisku lokalnym,
6. współpracy z siecią handlową "Lewiatan" w zakresie przekazania potrzebującym pomocy żywnościowej pochodzącej z przeprowadzonej świątecznej zbiórki żywności,
7. pomocy w przekazaniu potrzebującym rodzinom pomocy rzeczowej pochodzącej ze środowiska lokalnego,
8. współpracy z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Kultury w Dąbrowie Białostockiej w zakresie wytypowania dzieci z rodzin korzystających z pomocy społecznej do pomocy świątecznej - (161 dzieci).

Organizacje pozarządowe

Fundacja GAMA powstała w roku 2008 roku - jest próbą realizacji celów dawno wyznaczonych i pożądaných przez jej założycieli. Zgodnie ze statutem celem Fundacji jest działanie na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym jak również inicjowanie i wspieranie rozwiązań w różnorodnych dziedzinach życia społecznego, a szczególnie w ochronie praw i wolności człowieka i obywatela, w ochronie życia rodzinnego oraz edukacji, profilaktyce i integracji społecznej. Obecnie najwięcej uwagi koncentrujemy w obrębie szeroko rozumianej edukacji. Realizujemy projekty skierowane zarówno do dzieci, młodzieży jak i seniorów. Wsparciem obejmujemy również osoby niepełnosprawne dbając o ich integrację, kontakt z kulturą i sztuką. Dzięki przychylności władz cyklicznie realizujemy projekty z profilaktyki uzależnień.

Stowarzyszenie "Placówka" w Bagnach jest stowarzyszeniem, które 13 grudnia 2004 roku uzyskało status organizacji pożytku publicznego. Prezesem stowarzyszenia jest inż. Andrzej Masłowski, a zastępcą Mirosław Stankiewicz. Głównym rodzajem działalności statutowej stowarzyszenia jest prowadzenie szkoły podstawowej, do której uczęszcza obecnie 41 uczniów do klas 0 - VI. Inne podstawowe rodzaje działalności to:

- prowadzenie kursów edukacyjnych, obozów, imprez sportowych i turystycznych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
- prowadzenie szeroko rozumianej działalności kulturalnej, czyli podejmowanie działań na rzecz zachowania i rozwoju lokalnej tożsamości, tradycji, obyczajów itp.

- organizowanie pomocy i opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji,
- ochrona przyrody i krajobrazu,
- promocja zdrowego stylu życia,
- upowszechnianie turystyki, sportu i rekreacji oraz aktywnego wypoczynku,
- podejmowanie w ramach obowiązujących przepisów wszelkich przedsięwzięć związanych z rozwojem wsi.

Stowarzyszenie Dąbrowskie jest organizacją społeczną, która powstała w czerwcu 1999 roku. Zostało ono zarejestrowane 21.07.1999 r. w Sądzie Okręgowym w Białymstoku i od tego momentu działa formalnie w oparciu o swój Statut. Głównym celem tej organizacji jest skupienie w swych szeregach ludzi, pragnących poświęcić swój czas i zdolności do promocji oraz aktywizacji Ziemi Dąbrowskiej.

Do podstawowych inicjatyw Stowarzyszenia należy:

- zbieranie materiałów i dokumentów o historii Ziemi Dąbrowskiej,
- inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć kulturalnych,
- propagowanie lokalnej twórczości,
- rozwój bazy agroturystycznej

Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych - Radość Życia działa od 28.09.1999 roku. Jego głównym celem jest działanie na rzecz wyrównania szans osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków przestrzegania wobec tych osób praw człowieka, prowadzenie ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin. Stowarzyszenie realizuje swoje cele głównie poprzez udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym, a także organizowanie różnorodnych form doradztwa i opieki prawnej. Stowarzyszenie stara się również stworzyć warunki do włączenia dzieci, młodzieży i dorosłych, jako indywidualnych osób i grup w tok normalnego życia, korzystania z ogólnodostępnej infrastruktury społecznej i form życia społecznego, z zapewnieniem im w razie potrzeby odpowiedniego wsparcia zwłaszcza w postaci specjalistycznej pomocy, doradztwa i asysty. Jedną z wielu form działalności Stowarzyszenia są:

Warsztaty Terapii Zajęciowej - ich głównym celem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych zmierzających do poprawy zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej oraz przystosowania i funkcjonowania społecznego. Uczestnikiem zajęć

może zostać każda osoba niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do udziału w WTZ. Uczestnictwo w zajęciach jest całkowicie bezpłatne. Trwają one 7 godzin dziennie, 5 dni w tygodniu. Zajęcia koncentrują się w 5 pracowniach:

- Pracowni życia codziennego,
- Pracowni technicznej,
- Pracowni plastycznej,
- Pracowni uzupełniającej,
- Pracowni rehabilitacyjnej.

Dąbrowskie Stowarzyszenie Produktu Lokalnego - zrzesza ono osoby, które jak sama nazwa wskazuje wytwarzają produkty lokalne. Znajdziemy producentów różnych serów: żółtych podpuszczkowych i białych tzw. klinków dąbrowskich, tradycyjnych chlebów na zakwasie i różnych słodkości. W swoim składzie mamy też panią dziergającą przepiękne serwety, obrusy i firany, która dodatkowo doskonale zna się na ziołach, panią, która pięknie opisuje jajka i rzeźbiarza, spod którego ręki wychodzą wspaniałe rzeźby. Celem działania stowarzyszenia jest:

- promowanie naszej gminy,
- rozwój obszarów wiejskich,
- identyfikacja, promocja oraz współpraca i wspieranie producentów produktów lokalnych,
- zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz kulturalnego dziedzictwa regionów,
- tworzenie więzi lokalnych, integrujących społeczeństwo lokalne i regionalne,
- wykorzystywanie naturalnych i kulturalnych zasobów regionów do pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodów przez lokalnych mieszkańców.

Szczególną uwagę Stowarzyszenie chce zwrócić na promocję klinka dąbrowskiego. Jest to produkt związany z naszym regionem od pokoleń, wytwarzany przez gospodynie. Stowarzyszenie jest otwarte na współpracę z różnymi instytucjami i osobami związanymi z produktem lokalnym. Dzięki Stowarzyszeniu na listę produktów tradycyjnych zostały wpisane:

- klinek dąbrowski,
- chleb na zakwasie z Sadka,

- masło swojejskie.

Identyfikacja problemów

Podstawowym problemem Gminy Dąbrowa Białostocka jest wysoki poziom bezrobocia oraz niewielki rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Z roku na rok przybywa osób korzystających z pomocy socjalnej. Dlatego zadaniem, które w najbliższym czasie musi podjąć Gmina to aktywizacja społeczności lokalnej i lokalnego rynku pracy. Jednostką, która mogłaby te cele wdrażać w życie oprócz Powiatowego Urzędu Pracy w Sokółce, Filia w Dąbrowie Białostockiej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe.

Utrzymująca się od kilku lat niekorzystna struktura demograficzna powoduje zmniejszanie się liczby dzieci w placówkach oświatowych, co w perspektywie długofalowej będzie prowadziło do ich likwidacji. Brak perspektyw na rynku pracy powoduje również wyjazd najzdolniejszej młodzieży z tych terenów, gdzie coraz częściej pozostają tylko renciści i emeryci. Dlatego konieczne będzie dostosowanie infrastruktury społecznej do tej grupy wiekowej.

ANALIZA SWOT

W celu określenia silnych i słabych stron gminy Dąbrowa Białostocka szczegółowej ocenie poddano istniejący potencjał gminy. Pod uwagę wzięto następujące elementy:

- położenie i środowisko naturalne,
- walory kulturowe,
- infrastrukturę techniczną, społeczną i turystyczną,
- środowisko społeczne i potencjał mieszkańców.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
POŁOŻENIE I ŚRODOWISKO NATURALNE	
Transgraniczne położenie w pobliżu granicy polsko – białoruskiej	Peryferyjne położenie
Położenie w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego	Niekorzystne położenie pod względem rynków zbytu,
Położenie w Biebrzańsko – Narwiańskim Obszarze Chronionym	

Brak przemysłu uciążliwego dla środowiska	Krótki sezon wegetacyjny
Stosunkowo czyste wody powierzchniowe i głębinowe	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców
Niskie zanieczyszczenie powietrza	Niska jakość gleb i niedogodne warunki klimatyczne dla wysokowydajnego rolnictwa
Wysokie walory krajobrazu wiejskiego	Niewystarczająco wykorzystane walory przyrodnicze
Występowanie unikatowych na skalę europejską gatunków roślin i zwierząt	
Sąsiedztwo wojewódzkich, tranzytowych dróg komunikacyjnych oraz znaczących miast Podlasia, jakimi są: Białystok, Sokółka, Augustów i Suwałki	
Atrakcyjne położenie turystyczne	
Funkcjonowanie Związku Komunalnego „Biebrza” celowej platformy współpracy samorządów gminnych w zakresie ochrony środowiska i rozwoju społeczno-gospodarczego	
WALORY KULTUROWE	
Bogactwo kulturowe	Małe zainteresowanie młodzieży umiejętnościami rękodzielniczymi- kultywowanie ich przeważnie przez osoby starsze
Bogactwo i różnorodność twórczości ludowej	Słaba promocja walorów kulturowych
Miejsce kultu religijnego (sanktuarium maryjne)	Brak wydarzeń kulturowych na wsi
Tradycyjne budownictwo wiejskie	Niedostateczna polityka promocyjna Gminy
Kuchnia regionalna	Niewystarczająca ilość punktów dystrybucji tradycyjnych produktów lokalnych
Cykliczne imprezy kulturalne	Zanik tradycji architektonicznych w budownictwie wiejskim
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, SPOŁECZNA i TURYSTYCZNA	

Zasoby powierzchni mieszkaniowej do wykorzystania w turystyce	Nierozwinięta sieć szlaków turystycznych
Samorząd przyjazny inwestorom (ulgi i zwolnienia podatkowe, profesjonalna obsługa)	Niedostatecznie rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna,
Wolne zasoby gruntów gminnych pod inwestycje	Mała ilość gospodarstw agroturystycznych
Budowle przemysłowe (hale po POM-ie) - do wykorzystania przez inwestorów	Brak wyposażenia istniejącej sieci szlaków turystycznych w infrastrukturę turystyczną (wiaty, tablice informacyjne, kierunkowskazy itp.)
Dobre warunki mieszkaniowe	Brak infrastruktury turystycznej o wysokim standardzie
Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe	Brak ścieżek rowerowych
Wewnętrzne szlaki turystyczne	Brak typowo regionalnych usług gastronomicznych
Istniejące boiska sportowe i hale	Krótki sezon turystyczny
Istnieją świetlice jako źródło integracji lokalnej	Brak koordynacji pomiędzy gminami odnośnie organizacji imprez plenerowych i tworzenia szlaków turystycznych
Rozwinięta sieć dróg publicznych	Brak akwenu wodnego przystosowanego do wykorzystania turystycznego
	Zły stan infrastruktury drogowej
ŚRODOWISKO SPOŁECZNE I POTENCJAŁ MIESZKAŃCÓW	
Wzrastający poziom wykształcenia	Systematycznie zmniejszająca się liczba ludności
Stosunkowa duża ilość organizacji pozarządowych	Spadkowa tendencja liczba mieszkańców
Wzrastająca aktywność obywatelska	Niekorzystne proporcje w strukturze demograficznej ludności
Znacząca baza oświatowa sięgająca do tradycji szkolnictwa polskiego	Znaczna liczba bezrobotnych w tym bezrobotnych zagrożonych bezrobociem długotrwałym

Wysoki poziom kształcenia dzieci i młodzieży	Odływ młodych, wykształconych ludzi
Aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawy Gminy	Emigracja ludności w wieku produkcyjnym
Współpraca zagraniczna z gminami partnerskimi	Niskie dochody i słaba siła nabywcza mieszkańców
Silne związanie z regionem osób starszych	Brak rozrywek dla młodzieży
Gościnność	Niska świadomość ekologiczna
Pozytywni liderzy	
SZANSE	ZAGROŻENIA
POŁOŻENIE I ŚRODOWISKO NATURALNE	
Zagospodarowanie terenów „Kalna” i „Lasku szpitalnego”	Nazywanie Podlasia Polską B
Zaawansowane inwestycje proekologiczne	Ograniczenia w rozwoju spowodowane położeniem w obszarze Natura 2000
Zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii	
Programy wspierające rozwój obszarów położonych w obrębie sieci Natura 2000	
Sąsiedztwo miejscowości wypoczynkowo-sanatoryjnych: Augustowa, a także Biebrzańskiego Parku Narodowego i Puszczy Augustowskiej	
WALORY KULTUROWE	
Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Brak zainteresowania młodych ludzi dawnymi zwyczajami i tradycjami
Rozwój turystyki związanej z kultem religijnym	Bez środków zewnętrznych, postępujące zniszczenie dorobku kultury materialnej
Moda na odmienność kulturową	

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, SPOŁECZNA I TURYSTYCZNA	
Fundusze pomocowe krajowe	Konkurencja sąsiednich gmin w zakresie oferowanych usług turystycznych
Dostępność do funduszy Unii Europejskiej	Brak inwestorów
Inwestorzy zewnętrzni	Wysokie podatki i ubezpieczenia społeczne
Rozwój turystyki i niekonwencjonalnych form wypoczynku	
Atrakcyjne szlaki rowerowe	
Rosnąca popularność agroturystyki i aktywnych form wypoczynku	
Rozwój turystyki związanej z osobami zainteresowanymi historią II wojny światowej Linia Mołotowa	
Rozwój przetwórstwa i produkcji	
Prowadzenie produkcji żywności ekologicznej	
Rozwój rolnictwa ekologicznego	
Wzrastająca popularność „zdrowej żywności” i zdrowego stylu życia	
Modernizacja linii kolejowej Białystok-Suwałki	
Modernizacja trasy E8	
ŚRODOWISKO SPOŁECZNE I POTENCJAŁ MIESZKAŃCÓW	
Duży potencjał ludności wykształconej	Postępujący proces starzenia się społeczności
Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną	Wzrost bezrobocia
Zmniejszenie bezrobocia w gminie	Postępująca pauperyzacja społeczeństwa
Zahamowanie migracji mieszkańców	Emigracja ludności w wieku produkcyjnym
„moda” na życie z dala od aglomeracji miejskich	Zbyt wysokie nakłady na pomoc społeczną- pogłębienie się problemu osób uzależnionych

	od pomocy społecznej
Inicjowanie rozwoju wolontariatu	Malejący przyrost naturalny
Integracja środowiska wiejskiego w obszarze kultury i sportu	Odpływ ludzi wykształconych

Zadania polegające na poprawie sytuacji w gminie Dąbrowa Białostocka

Gmina Dąbrowa Białostocka swoim zasięgiem obejmuje ponad sześćtysięczne miasto Dąbrowa Białostocka oraz 52 sołectwa - wsie wraz z koloniami, gdzie ludność w przeważającej mierze utrzymuje się z rolnictwa. Powoli rozwija się również agroturystyka, czemu sprzyja położenie gminy w obrębie otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego. Istnieją również zakłady przetwórstwa żywności i przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością handlowo - usługową. Sporo osób zamieszkujących gminę i okolice zatrudniona jest w szkolnictwie, służbie zdrowia, administracji samorządowej i innych urzędach.

Dlatego głównym priorytetem gminy jest poprawienie warunków życia społeczności lokalnej oraz stworzenie warunków do swobodnego prowadzenia i rozwoju przedsiębiorczości mieszkańcom gminy jak i potencjalnym inwestorom zewnętrznym. Większość działań podejmowanych przez gminę zmierza do poprawy ogólnego stanu infrastruktury lokalnej, a w konsekwencji do pobudzenia i stymulowania aktywności społeczności lokalnej. Dzięki takim działaniom możliwy będzie dalszy długofalowy rozwój gospodarczy gminy i poprawa jej wizerunku oraz atrakcyjności inwestycyjnej, co w konsekwencji umożliwi rozwój zasobów ludzkich na tym terenie. Dlatego działania prowadzone przez władze samorządowe z jednej strony powinny umożliwiać tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionu, a z drugiej strony przeciwdziałać marginalizacji tego obszaru, poprzez zapewnienie spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej. Te działania powinny uwzględniać i uwzględniają podstawowe kierunki rozwoju wynikające z polityk Wspólnotowych, w szczególności z polityką ochrony i poprawy stanu środowiska, polityką równych szans oraz społeczeństwa informacyjnego.

Lista zadań polegających na poprawie sytuacji w gminie została opracowana na podstawie: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dąbrowa Białostocka oraz konsultacji społecznych, w które zaangażowani zostali radni Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej. Do opracowania wykazu tych zadań zostali zaproszeni również przedstawiciele m.in. służby zdrowia, opieki społecznej, szkół oraz

pracownicy administracji samorządowej. Kluczowym w tym przypadku zagadnieniem była szczegółowa analiza mocnych i słabych stron Gminy Dąbrowa Białostocka.

Zadania te zostały przyporządkowane poszczególnym priorytetom i celom, które gmina zamierza zrealizować by zwiększyć konkurencyjność swojego regionu, a jednocześnie zapewnić mieszkańcom poprawę jakości życia. Dlatego przy ustalaniu kolejności realizowanych zadań oprócz przyporządkowania ich priorytetom i celom kluczowym zagadnieniem była również hierarchia potrzeb społeczności lokalnej sygnalizowana wielokrotnie przez sołtysów i radnych oraz czas realizacji zadania, bowiem część kluczowych dla Gminy inwestycji nie została jeszcze ukończona i oddana do użytku. Dlatego zostały one wymienione w pierwszych pozycjach. Z kolei te inwestycje wiążą się z kolejnymi tworząc tzw. „ciąg inwestycyjny”.

Pozostałe czynniki wpływające na kolejność realizacji poszczególnych zadań to:

- możliwość korzystnego finansowania, a raczej dofinansowania projektu ze źródeł zewnętrznych,
- gotowość projektu do realizacji (kompletność dokumentacji technicznej).

Zadania zostały pogrupowane tematycznie, a w dalszej części opracowania ułożone według kryterium ważności, rozwiązywane będą poprzez realizację konkretnych projektów inwestycyjnych. Dla każdego projektu realizowanego w latach 2016 - 2017 zostaną określone ramy czasowe jego realizacji, a także źródła finansowania, oczekiwane rezultaty oraz określone zostaną instytucje odpowiedzialne za wprowadzenie projektu w życie. Projekty długoterminowe, planowane do realizacji w okresie 2018 - 2020 zostaną opisane analogicznie, ale na większym poziomie ogólności (w szczególności w odniesieniu do montażu finansowego poszczególnych projektów).

Zadania i projekty zadań gminnych będą się koncentrowały wokół następujących priorytetów i celów:

***PRIORYTET I: MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA***

Cel 1. Poprawa infrastruktury drogowej i infrastruktury towarzyszącej:

Cele cząstkowe:

- a) Modernizacja dróg wojewódzkich,
- b) Modernizacja dróg gminnych i powiatowych,
- c) Modernizacja dróg wewnętrznych,
- d) Budowa chodników,
- e) Budowa miejsc parkingowych.

Cel 2. Poprawa stanu środowiska naturalnego:

Cele cząstkowe:

- a) Budowa i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków:

Kategorie działań:

- budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków przy zabudowie kolonijnej,
- budowa sieci kanalizacyjnej,
- budowa i modernizacja kolektorów sanitarnych,

- b) Przekształcenie istniejących systemów obiektów na systemy bardziej przyjazne dla środowiska:

Kategorie działań:

- modernizacja systemu grzewczego w budynkach infrastruktury społeczno- oświatowej,
- termomodernizacja budynków infrastruktury społeczno- oświatowej,
- c) Usprawnienie gospodarki odpadami na terenie gminy oraz ochrona atmosfery - energia cieplna,

Kategorie działań:

- likwidacja dzikich wysypisk,
- d) Rekultywacja terenów po wyrobiskach żwirowych z przeznaczeniem ich na cele rekreacyjne,
- e) Upowszechnianie zastosowania alternatywnych, ekologicznych źródeł pozyskiwania energii.
- montaż kolektorów ciepłych,

- montaż paneli fotowoltaicznych.
- f) Zmiany lokalnego środowiska naturalnego

Cel 3. Prawidłowa gospodarka wodno - ściekowa

Cele częściowe:

- a) Budowa i modernizacja sieci wodociągowej:

Kategorie działań:

- budowa sieci wodociągowej,
- modernizacja istniejącej sieci wodociągowej z wykorzystaniem bardziej ekologicznych materiałów konstrukcyjnych.

PRIORYTET II: ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY OŚWIATOWO-SPORTOWEJ

Cel 1 Poprawa standardów placówek oświatowych

Cele częściowe:

- a) Poprawa dostępności placówek oświatowych:

Kategorie działań:

- modernizacja infrastruktury służącej bezpiecznemu dotarciu do szkoły,
- dostosowanie placówek oświatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych,

Cel 2. Rozwój bazy edukacyjno- sportowej:

Cele częściowe

- a) Budowa i modernizacja obiektów edukacyjno- sportowych,
- b) Upowszechnianie zdrowego trybu życia wśród społeczności lokalnej,
- c) Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży edukacji przez sport;

PRIORYTET III ROZWÓJ I PROMOCJA TURYSTYKI I KULTURY WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ

Cel 1. Poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez rozwój różnych form turystyki (przyrodniczej, kulturowej, aktywnej, agroturystyki i turystyki wiejskiej)

Cele częściowe:

- a) Budowa i modernizacja bazy turystyczno- rekreacyjnej,
- b) Budowa i modernizacja bazy gastronomiczno- noclegowej,
- c) Poprawa walorów estetycznych ze szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych na terenie miasta i gminy;

Kierunki działań:

- uatrakcyjnienie wyglądu centrum administracyjno- usługowego, czyli miasta Dąbrowa Białostocka poprzez rewitalizację centrum miasta,

d) Promocja produktu regionalnego,

e) Promocja walorów turystycznych gminy

Kierunki działań

- opracowanie programu promocji i marketingu oferty turystycznej gminy we współpracy z lokalnymi partnerami i innymi gminami oraz powiatem,

f) Restrukturyzacja sfery zatrudnienia w rolnictwie poprzez działania promujące źródła pozyskiwania dodatkowego dochodu:

- promocja agorturystyki i turystyki wiejskiej;

Cel 2. Rozwój infrastruktury towarzyszącej, w tym szlaków turystycznych

Cele cząstkowe:

a) Opracowanie koncepcji szlaków turystycznych w powiązaniu z sąsiednimi gminami,

b) Wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystycznych na terenie gminy.

Kierunki działań:

- uzupełnienie tego oznakowania poprzez przygotowanie tablic informacyjno-historycznych,

- opracowanie przewodników turystycznych.

Cel 3. Promocja kultury regionu

Cele cząstkowe:

a) Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury i tradycji mniejszości narodowych,

b) Zapewnienie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego poprzez dostęp do infrastruktury kulturalnej.

Kategorie działań:

- modernizacja bazy kulturalnej,

- rozszerzenie oferty kulturalnej,

- komputeryzacja bazy kulturalnej w Gminie,

c) Upowszechnianie czytelnictwa na terenie gminy:

- modernizacja i doposażenie bibliotek na terenie Gminy.

PRIORYTET IV POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cel 1 Poprawa infrastruktury administracyjnej, mieszkaniowej i bezpieczeństwa w mieście i na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka

Cele cząstkowe:

- a) Modernizacja budynków administracyjnych użyteczności publicznej,
- b) Adaptacja budynków na mieszkania socjalne,
- c) Stworzenie sprzyjających warunków do powstania Domu Opieki,
- d) Modernizacja bazy ratunkowo- pożarniczej.

Kategorie działań:

- modernizacja i doposażenie Ochotniczych Jednostek Straży Pożarnej w gminie,
- przeszkolenie personelu ratowniczo- pożarniczego.

Cel 2. Promocja przedsiębiorczości

Cele cząstkowe:

- a) Stworzenie możliwości inwestycyjnych na terenie gminy zarówno dla rodzimych inwestorów jak i inwestorów zewnętrznych.
- b) Rozszerzenie oferty i usług doradczych dla przedsiębiorców w Lokalnym Okienku Przedsiębiorczości,
- c) Aktywna współpraca w Powiatowym Urzędzie Pracy Filia w Dąbrowie Białostockiej w zakresie przeciwdziałania skutkom bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnym i rozpoczynających pracę zawodową.

Cel 3. Realizacja polityki równych szans na rzecz osób niepełnosprawnych, osób wymagających opieki i wsparcia socjalnego oraz seniorów

Cele cząstkowe:

- a) Przystosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- b) Rozszerzenie oferty pomocowej i działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej.

Kategorie działań:

- zapewnienie fachowej pomocy i systemu doradztwa dla osób potrzebujących wsparcia, dla rodzin, które są w trudnej sytuacji materialnej,
- rozwój usług opiekuńczych,
- c) Współpraca z organizacjami pozarządowymi – wypracowanie wspólnego i spójnego z działaniami Gminy programu pomocowego dla osób potrzebujących wsparcia.
- d) Rozszerzenie zakresu działań Gminnego Programu Profilaktyki Alkoholowej.
- e) Wspieranie rozwoju wolontariatu na terenie gminy,

- f) Współpraca z osobami starszymi.

PRIORYTET V ROZWÓJ WSPÓŁPRACY MIĘDZYREGIONALNEJ I MIĘDZYNARODOWEJ

Cel 1. Zwiększenie roli i znaczenia Gminy w zakresie współpracy międzynarodowej

Cele cząstkowe:

- a) Inicjowanie nowych kontaktów z regionami/ miastami Unii Europejskiej w zakresie wymiany doświadczeń w programowaniu rozwoju regionalnego w kontekście przyszłych, wspólnych programów kulturalnych i gospodarczych,
- b) Nawiązanie partnerskich kontaktów z regionami Europy Wschodniej w zakresie wzajemnej wymiany doświadczeń, współpracy gospodarczej i wymiany oświatowo-kulturalnej i turystycznej,
- c) Opracowanie i wdrożenie wspólnych, międzynarodowych programów praktyk i staży,
- d) Pomoc i koordynacja działań w zakresie poszukiwania zagranicznego partnera do współpracy w zakresie przedsiębiorczości, oświaty i kultury.

Cel 2. Zwiększenie roli i znaczenia Gminy w zakresie współpracy międzyregionalnej

Cele cząstkowe:

- a) Rozwój aktywnej współpracy Gminy z organizacjami, związkami, z którymi Gmina jest stowarzyszona.
- b) Poszukiwanie krajowych partnerów do współpracy międzyregionalnej w zakresie rozwoju gospodarczego, turystyki, kultury i oświaty,
- c) Opracowanie programu wizyt studyjnych dla partnerów międzyregionalnych

**HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH Z
UWZGLĘDNIENIEM WYZNACZONYCH PRIORYTETÓW I CELÓW DZIAŁAŃ
ORAZ CZASU REALIZACJI INWESTYCJI**

<i>Działanie</i>	<i>Nazwa planowanego zadania</i>
PRIORYTET I: MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA	
Cel 1. Poprawa infrastruktury drogowej i infrastruktury towarzyszącej:	
Modernizacja dróg gminnych i powiatowych,	1. Przebudowa dróg powiatowych 1247B i 1340B poprzez integrację z drogą wojewódzką nr 670 na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka: - nr 1247B Jaczno, Harasimowicze, Ostrowie, Kropiwno, Szuszałewo - nr 1340B - 341B Zwierzyniec Wielki, Miedzianowo, zjazd do Kuderewszczyzny, Dąbrowa Białostocka
	2. Przebudowa drogi powiatowej 1340B Małowista, Zwierzyniec Wielki
	3. Przebudowa drogi powiatowej nr 1254B Brzozowo - Suchodolina - Sławno - Jałówka
	4. Przebudowa dróg miejskich na terenie Miasta Dąbrowa Białostocka - ul. Przytorowa - ul. Wierzbowa – Świerkowa - ul. Popiełuszki - ul. Jasionówka Kolonia - ul. Małyszówka Kolonia
	5. Przebudowa drogi powiatowej ul. 1000-lecia PP do Różanegostoku - nawierzchni, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz innych mediów
	6. Przebudowa drogi gminnej Małowista – Trzyczeczki wraz z przebudową przepustu 7. Przebudowa drogi powiatowej nr 2310B – ul. Południowej w Dąbrowie Białostockiej

Cel 2. Poprawa stanu środowiska naturalnego:	
Przekształcenie istniejących systemów na systemy bardziej przyjazne dla środowiska:	1. Budowa instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii
Rekultywacja terenów po wyrobiskach żwirowych z przeznaczeniem ich na cele rekreacyjne.	2. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Dąbrowie Białostockiej
Zmiany lokalnego środowiska naturalnego	3. Budowa zbiornika retencyjnego w Harasimowiczach 4. Budowa sieci wodociągowej na terenie Reszkowce kolonia – Bity Kamień 5. Budowa sieci wodociągowej Olsza kolonia
<i>PRIORYTET II: ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY OŚWIATOWO - SPORTOWEJ</i>	
Cel 2. Rozwój bazy edukacyjno - sportowej:	
Budowa i modernizacja obiektów edukacyjno - sportowych,	1. Rozbudowa z przebudową kina w Dąbrowie Białostockiej
<i>PRIORYTET III: ROZWÓJ I PROMOCJA TURYSTYKI I KULTURY WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ</i>	
Cel 1. Poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez rozwój różnych form turystyki (przyrodniczej, kulturowej, aktywnej, agroturystyki i turystyki wiejskiej)	
Budowa i modernizacja bazy turystyczno-rekreacyjnej,	1. Budowa ścieżki rowerowej po nasypie starej kolei w Gminie Dąbrowa Białostocka, który zostanie poszerzony
Poprawa walorów estetycznych ze szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych na terenie miasta i gminy;	2. Przebudowa parku w centrum Dąbrowy Białostockiej 3. Zagospodarowanie lasu komunalnego przy ul. im. M.C. Skłodowskiej oraz terenów Kalna 4. Zagospodarowanie terenów usług sportu i wypoczynku przy ul. Gen. N. Sulika oraz skwerku przy ul. Kunawina – Mickiewicza w Dąbrowie Białostockiej

PRIORYTET IV POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	
Cel 1 Poprawa infrastruktury administracyjnej, mieszkaniowej i bezpieczeństwa w mieście i na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka	
Modernizacja budynków administracyjnych użyteczności publicznej,	1. Remont i termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej

Uszeregowanie zadań na lata 2016-2020 według hierarchii ważności dla Gminy Dąbrowa Białostocka przedstawia się następująco:

1. Przebudowa drogi powiatowej nr 2310B – ul. Południowej w Dąbrowie Białostockiej
2. Przebudowa dróg powiatowych 1247B i 1340B poprzez integrację z drogą wojewódzką nr 670 na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka:
 - nr 1247B Jaczno, Harasimowicze, Ostrowie, Kropiwno, Szuszałewo
 - nr 1340B - 341B Zwierzyniec Wielki, Miedzianowo, zjazd do Kuderewszczyzny, Dąbrowa Białostocka
3. Przebudowa drogi powiatowej 1340B Małowista, Zwierzyniec Wielki
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 1254B Brzozowo - Suchodolina - Sławno - Jałówka
5. Przebudowa dróg miejskich na terenie Miasta Dąbrowa Białostocka
 - ul. Przytorowa
 - ul. Wierzbowa – Świerkowa
 - ul. Popiełuszki
 - ul. Jasionówka Kolonia
 - ul. Małyszówka Kolonia
6. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Dąbrowie Białostockiej
7. Rozbudowa z przebudową kina w Dąbrowie Białostockiej
8. Przebudowa parku w centrum Dąbrowy Białostockiej
9. Zagospodarowanie lasu komunalnego przy ul. im. M.C. Skłodowskiej oraz terenów Kalna
10. Budowa instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii
11. Budowa ścieżki rowerowej po nasypie starej kolei w Gminie Dąbrowa Białostocka
12. Zagospodarowanie terenów usług sportu i wypoczynku przy ul. Gen. N. Sulika oraz skwerku przy ul. Kunawina – Mickiewicza w Dąbrowie Białostockiej w Dąbrowie Białostockiej

13. Remont i termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej
14. Przebudowa drogi powiatowej ul. 1000-lecia PP do Różanegostoku - nawierzchni, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz innych mediów
15. Przebudowa drogi gminnej Małowista – Trzyrzeczki wraz z przebudową przepustu
16. Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Sidra w Harasimowiczach
17. Budowa i rozbudowa drogi gminnej nr 103514B 670 – Kirejewszczyzna wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 670 relacji Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1340B relacji Domuraty – Zwierzyniec – Miedzianowo – Dąbrowa Białostocka
18. Budowa sieci wodociągowej na terenie Reszkowce kolonia – Bity Kamień
19. Budowa sieci wodociągowej Olsza Kolonia

REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW GMINY DĄBROWA BIAŁOSTOCKA

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa drogi powiatowej nr 2310B – ul. Południowej w Dąbrowie Białostockiej
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Powiat Sokółski Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	04.04.2016- 30.12.2016
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	480 000 zł
OPIS PROJEKTU	Obejmuje poprawę przejezdności na drodze poprzez: - roboty przygotowawcze - roboty ziemne zasadnicze i wykończeniowe - wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych - wykonanie zjazdów na przyległe ulice i wjazdów na posesje
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki zewnętrzne 160 000 zł Budżet gminy 320 000 zł
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna, monitoring na miejscu inwestycji

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa dróg powiatowych 1247B i 1340B poprzez integrację z drogą wojewódzką nr 670 na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Powiat Sokółski Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2016- 2018
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	6 210 000 zł
OPIS PROJEKTU	Inwestycja dotyczy przebudowy dróg powiatowych: - nr 1247B Jaczno, Harasimowicze, Ostrowie, Kropiwno, Szuszałewo - nr 1340B - 341B Zwierzyniec Wielki, Miedzianowo, zjazd do Kuderewszczyzny, Dąbrowa Białostocka
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Zewnętrzne źródła finansowania: PRGiPID 3 000 000 Powiat Sokółski 1 070 000 zł Środki własne gminy: 1 262 600 zł Gmina Suchowola 877 400 zł
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna, monitoring na miejscu inwestycji

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa drogi powiatowej 1340B Małowista - Zwierzyniec Wielki
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Powiat Sokółski Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2016-2018
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2 322 837 zł
OPIS PROJEKTU	Projekt polega na wykonaniu przebudowy drogi powiatowej na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Źródła zewnętrzne: PROW 1 478 020 zł Powiat Sokółski 281 606 zł Środki własne gminy 253 261 zł Gmina Suchowola 306 950 zł
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna, monitoring na miejscu inwestycji

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa drogi powiatowej nr 1254B Brzozowo - Suchodolina Sławno - Jałówka
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka Powiat Sokólski
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2016-2018
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	4 466 555 zł
OPIS PROJEKTU	Inwestycja obejmuje: - wykonanie nawierzchni bitumicznej - przebudowa mostu na przepust
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	PROW 2 842 068 zł Powiat Sokólski 762 243 zł Środki własne 862 244 zł
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU	Statystyka gminna, monitoring na miejscu inwestycji

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa dróg miejskich na terenie Miasta Dąbrowa Białostocka
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	PRGiPID Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2016-2017
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	4 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	<p>Obejmuje poprawę przejezdności na drodze poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych - wykonanie zjazdów na przyległe ulice i wjazdów na posesje <p>Inwestycja obejmuje przebudowę następujących ulic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. Przytorowa - ul. Wierzbowa – Świerkowa - ul. Popiełuszki - ul. Jasionówka Kolonia - ul. Małyszówka Kolonia
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	PRGiPID 1 500 000 zł
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	<p>Na poziomie produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy <p>Na poziomie rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik dróg objętych modernizacją <p>Na poziomie oddziaływania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna, monitoring na miejscu inwestycji

TYTUŁ PROJEKTU	Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Dąbrowie Białostockiej
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	RPO Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2019
CAŁKOWITY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Uporządkowanie terenów pod inwestycje polegających na: - doprowadzeniu instalacji wodociągowo – kanalizacyjnej, - ogrodzeniu terenu
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	RPO Środki własne
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie oddziaływania: - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Rozbudowa z przebudową kina w Dąbrowie Białostockiej
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	2016- 2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2 500 000 zł
OPIS PROJEKTU	Rozbudowa z przebudową istniejącego budynku kina na Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury. Będą się tam znajdować sala widowisko, sala plastyczna, sala do prób. Budynek będzie dostosowany do osób niepełnosprawnych.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	budżet Gminy środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rozwój Infrastruktury Kultury
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie oddziaływania: - zwiększenie aktywności pozaszkolnej dzieci i młodzieży, - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, - wzrost poziomu życia mieszkańców.
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	statystyka gminna, monitoring na miejscu

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa parku w centrum Dąbrowy Białostockiej
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2016-2019
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	Łączny koszt inwestycji- 2 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Polegać będzie na zakupie nowych ławek, postawieniu altany, placu zabaw dla dzieci , modernizacja układu pieszego oraz zasadzenie rabat kwiatowych i drzew.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki własne Gminy, środki zewnętrzne
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie oddziaływania: - zwiększenie aktywności pozaszkolnej dzieci i młodzieży - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, - wzrost poziomu życia mieszkańców
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	statystyka gminna, monitoring na miejscu

TYTUŁ PROJEKTU	Zagospodarowanie lasu komunalnego przy ul. im. M.C. Skłodowskiej z terenami Kalna
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Remont muszli koncertowej, remont siedzisk na widowni, remont nawierzchni, uporządkowanie terenu zielonego oraz rewitalizacja terenu Kalna
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki własne Gminy, Środki zewnętrzne: Program Life, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie oddziaływania: - zwiększenie aktywności pozaszkolnej dzieci i młodzieży, - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, - wzrost poziomu życia mieszkańców.
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	statystyka gminna, monitoring na miejscu, badania ankietowe

TYTUŁ PROJEKTU	Budowa instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	4 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Przekształcenie istniejących systemów na systemy bardziej przyjazne dla środowiska
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	PROW RPO Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Poprawa ochrona środowiska przez zastosowanie odnawialnych źródeł energii
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Budowa ścieżki rowerowej po nasypie starej kolei w Gminie Dąbrowa Białostocka
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	3 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Budowa ścieżki rowerowej , która będzie łączyć Gminę Nowy Dwór z Dąbrowa Białostocka Gminą zmierzającą w kierunku Lipska
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki zewnętrzne Środki własne
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	- poprawa atrakcyjności gminy Dąbrowa Białostocka
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Monitoring w miejscu realizacji projektu Badania ankietowe

TYTUŁ PROJEKTU	Zagospodarowanie terenów usług sportu i wypoczynku przy ul. gen. N. Sulika oraz skwerku przy ul. Kunawina – Mickiewicza w Dąbrowie Białostockiej
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2016-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2 200 000 zł
OPIS PROJEKTU	Inwestycja zakłada uporządkowanie nieużytków z przystosowaniem do rekreacji (skatepark) oraz miejsca wypoczynku
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie oddziaływania: - zwiększenie aktywności pozaszkolnej dzieci i młodzieży, - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, - wzrost poziomu życia mieszkańców
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna Badania ankietowe

TYTUŁ PROJEKTU	Remont i termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Inwestycja polega na wykonaniu kompleksowej termomodernizacji i remontu budynku
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	- polepszenie warunków pracy - zwiększenie atrakcyjności miejscowości
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa drogi powiatowej ul. 1000-lecia PP do Różanegostoku
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2018-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	3 500 000 zł
OPIS PROJEKTU	Inwestycja polega na przebudowie nawierzchni i sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz innych mediów
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Powiat Sokółski PRGiPID Budżet Gminy,
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Przebudowa drogi gminnej Małowista – Trzyrzeczki wraz z przebudową przepustu
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2019
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	1 100 000 zł
OPIS PROJEKTU	Przebudowa drogi gminnej z utwardzeniem masą asfaltową wraz z przebudową przepustu
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Sidra w Harasimowiczach
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	4 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Budowa zbiornika retencyjnego służącego do gromadzenia wody
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Budżet gminy Środki zewnętrzne
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Zmiany lokalnego środowiska naturalnego na lepsze Pełnienie funkcji zaopatrzenia w wodę i rekreacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Budowa i rozbudowa drogi gminnej nr 103514B 670 – Kirejewszczyzna wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 670 relacji Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1340B relacji Domuraty – Zwierzyniec – Miedzianowo – Dąbrowa Białostocka
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	2 000 000 zł
OPIS PROJEKTU	Obejmuje poprawę przejezdności na drodze poprzez: - wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki zewnętrzne PROW, PRGiPID Budżet gminy
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość zmodernizowanych dróg na terenie gminy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Budowa sieci wodociągowej Olsza kolonia
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	240 000 zł
OPIS PROJEKTU	Obejmuje budowę wodociągu na długości około 3 km
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki zewnętrzne PROW, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Budżet gminy
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość sieci wodociągowej około 3 km
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

TYTUŁ PROJEKTU	Budowa sieci wodociągowej na terenie Reszkowce kolonia – Bity Kamień
PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ	Gmina Dąbrowa Białostocka
CZAS REALIZACJI PROJEKTU	2017-2020
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI PROJEKTU	560 000 zł
OPIS PROJEKTU	Obejmuje budowa sieci wodociągowej na długości 7 km
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Środki zewnętrzne PROW Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Budżet gminy
OCZEKIWANE REZULTATY- WSKAŹNIKI	Na poziomie produktu: - długość sieci wodociągowej około 7 km
SPOSÓB POMIARU WSKAŹNIKÓW	Statystyka gminna

Powiązanie projektu/ów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa

Część zadań zaplanowanych do realizacji na lata 2016 - 2020 ma powiązanie z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu, czy województwa.

Gmina Dąbrowa Białostocka realizuje i nadal planuje realizować część zadań wspólnie z Urzędem Marszałkowskim, Programem PROW i RPO oraz z Podlaskim Zarządem Dróg Wojewódzkich. Inwestycje te skupiają się głównie na infrastrukturze drogowej.

W ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Sokółce realizowane będą zadania polegające na przebudowie dróg powiatowych z udziałem Gminy Dąbrowa Białostocka.

Na terenie gminy z kolei większość inwestycji dotyczących infrastruktury drogowej czy wodno - kanalizacyjnej koncentruje się w północno - wschodniej i środkowej części gminy. Koncentracja tych inwestycji w tym obszarze pozwoli na udrożnienie szlaków turystycznych przebiegających przez teren Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz prowadzących w kierunku miejsc kultu religijnego – Sanktuarium w Różanymstoku.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa Białostocka

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana sprawdzeniu na poszczególnych etapach:

- na koniec każdego okresu programowania 2016 – 2020.

Kontroli będzie podlegać stopień realizacji poszczególnych priorytetów i zawartych w nich celów, monitorowanie postępu wdrażania zaplanowanych działań, ich zgodność z harmonogramem, sposób finansowania oraz rezultaty.

W wyniku wdrożenia działań zaplanowanych w Planie Rozwoju Lokalnego na lata 2016 - 2020 przewiduje się osiągnięcie następujących wskaźników ogólnych:

- Polepszenie dróg na terenie gminy,
- Zwiększenie nawierzchni dróg o nawierzchni ulepszonej,
- Wzrost skanalizowania gminy,
- Wzrost zwodociągowania gminy,
- Poprawa jakości obiektów oświatowo- sportowych,
- Poprawa jakości obiektów administracyjnych,
- Poprawa jakości systemu ogrzewania w budynkach oświatowych,

- Poprawa stanu jakości środowiska przyrodniczego głównie poprzez likwidację dzikich wysypisk i modernizację już istniejących wysypisk komunalnych,
- Liczba nowych miejsc pracy;

Ponadto na koniec okresu programowania przewiduje się również:

- Poprawę estetyki i wyglądu miasta poprzez rewitalizację terenów zielonych w mieście,
- Wzrost miejsc parkingowych w mieście,
- Poprawę dostępności i jakości do obiektów rekreacyjno- wypoczynkowych,
- Poprawę jakości oferty turystyczno- kulturalnej Gminy,

Każde działania będzie podlegać kontroli i ocenie. Stopień realizacji poszczególnych działań zostanie określony przy pomocy wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania. W poniższej tabeli zestawiono proponowane rodzaje wskaźników dla różnych rodzajów zadań oraz sposób ich pomiaru.

WSKAŹNIKI PRODUKTU

Wskaźniki	Jednostka miary	Sposób pomiaru
1. Długość dróg gminnych i powiatowych o ulepszonej nawierzchni	Km	Monitoring w miejscu realizacji projektów
2. Długość dróg wewnętrznych o ulepszonej nawierzchni	Km	Monitoring w miejscu realizacji projektów
3. Powierzchnia nowej i zmodernizowanej infrastruktury towarzyszącej- chodniki	m ²	jw
4. Długość sieci kanalizacji deszczowej- nowej i zmodernizowanej	Mb	jw
5. Długość kanalizacji sanitarnej – nowej i zmodernizowanej	Mb	jw
6. Ilość wybudowanych		jw

oczyszczalni ścieków	szt.	
7. Ilość zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	szt.	j.w.
8. Wzrost przepustowości	m ³ /dobę	Statystyka gminna
9. Długość sieci wodociągowej – nowej i zmodernizowanej	Km	Monitoring w miejscu realizacji projektów
10. Ilość wybudowanych hal sportowych	szt.	j.w.
11. Powierzchnia zbudowanych placówek oświatowo- sportowych- hala sportowa	m ²	j. w.
12. Ilość nowych obiektów sportowych- boisk szkolnych	szt.	j.w.
13. Ilość zmodernizowanych placówek oświatowych	szt.	j. w.
14. Ilość zmodernizowanych systemów grzewczych w placówkach infrastruktury społeczno- oświatowej	szt.	Monitoring na miejscu inwestycji, dane techniczne z oddania obiektów
15. Ilość wybudowanych zakładów utylizacji odpadów komunalnych	szt.	Monitoring na miejscu inwestycji, dane techniczne z oddania obiektów
16. Ilość nowych komputerów w placówkach administracyjno- edukacyjnych	szt.	Statystyka gminna
17. Ilość stanowisk komputerowych,	szt.	Statystyka gminna

podłączonych do sieci LAN i WLAN w placówkach administracyjno- edukacyjnych		
18. Ilość nowych miejsc parkingowych	szt.	Statystyka gminna
19. Ilość tablic informacyjno-turystycznych	szt.	Monitoring w miejscu realizacji projektów
20. Ilość nowych obiektów infrastruktury turystycznej- wieże widokowe, kładki	szt.	Monitoring w miejscu realizacji projektów
21. Ilość nowych i zmodernizowanych miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych	szt.	Monitoring w miejscu realizacji projektów, Statystyka Gminna
22. Ilość wyremontowanych mieszkań komunalnych	szt.	Monitoring w miejscu realizacji projektów, Statystyka Gminna
23. Ilość rodzin objętych rozszerzonym i kompleksowym pakietem usług świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej	Ilość udzielonych świadczeń na rodzinę	Statystyka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

WSKAŹNIKI REZULTATU

Wskaźniki	Jednostka miary	Sposób pomiaru
1. Wskaźnik powierzchni dróg objętych modernizacją i ulepszeniem nawierzchni	%	Statystyka gminna i powiatowa
2. Wskaźnik powierzchni infrastruktury towarzyszącej modernizacji dróg	%	Statystyka gminna i powiatowa
3. Ilość nowopodłączonych gospodarstw domowych do wodociągu, sieci kanalizacyjnej i deszczowej	%	Statystyka gminna
4. Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu, sieci kanalizacyjnej i deszczowej do wszystkich budynków	%	Statystyka gminna
5. Ilość ścieków oczyszczonych	m ³	Statystyka gminna
6. Wskaźnik ilości ścieków dopływających do oczyszczalni w stosunku do jej przepustowości	%	Statystyka gminna
7. Powierzchnia nowowytbudowanych pomieszczeń oświatowo-sportowych (hala sportowa, boiska przyszkolne)	m ²	Monitoring na miejscu realizacji inwestycji, dane techniczne z oddania
8. Zwiększenie ilości zajęć sportowych pozalekcyjnych	godz./miesiąc	Statystyka szkolna

i pozaszkolnych		
9. Powierzchnia nowoutworzonych pomieszczeń edukacyjno-kulturalnych	m²	Statystyka gminna, statystyka szkolna
10. Zmniejszenie kosztów ogrzewania w budynkach administracyjno-oświatowych	%	Statystyka gminna
11. Zmniejszenie ilości odpadów na terenie gminy	%	Statystyka gmina i Związku Komunalnego „Biebrza”
12. Zwiększenie liczby turystów	%	Statystyki gospodarstw agroturystycznych i
13. Skrócenie czasu załatwiania spraw urzędowych	%	Statystyki gminne
14. Zwiększenie liczby nowych podmiotów gospodarczych	%	Statystyki gminne-ewidencja działalności gospodarczej
15. Zwiększenie liczby osób korzystających z imprez kulturalnych	%	Statystyki M-GOK
16. Zwiększenie liczby osób korzystających z rozszerzonego pakietu usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	%	Statystyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA

Wskaźniki	Jednostka miary	Sposób pomiaru
1. Wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej modernizacji i ulepszenia nawierzchni	%	Badania ankietowe przeprowadzone przez Referat Budownictwa i Gospodarki Komunalnej
2. Polepszenie stanu środowiska naturalnego	%	Badania WIOŚ, Statystyki gminne
3. Spadek emisji niebezpiecznych związków: CO ₂ , SO ₂ , NO ₂	mg/ m ³	Badania WIOŚ
4. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej	szt.	Statystyka gminna
5. Polepszenie stanu środowiska naturalnego (ilość odprowadzanych i oczyszczonych ścieków, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego)	%	Statystyka gminna
6. Zwiększenie aktywności pozalekcyjnej uczniów w postaci ilości zajęć w klubach sportowych	%	Statystyka szkolna i gminna
7. Zwiększenie aktywności rekreacyjnej mieszkańców	%	Statystyka gminna
8. Wzrost poziomu życia mieszkańców	%	Badania ankietowe
9. Zmniejszenie zachorowalności dzieci w placówkach kulturalno-oświatowych w wyniku poprawy warunków nauczania	%	Statystyka szkolna i gminna

SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINNY DĄBROWA BIAŁOSTOCKA ORAZ OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym priorytety i cele działań prowadzonych przez Gminę. W pewien sposób spełnia on również funkcję porządkującą i podsumowującą dotychczasowy dorobek inwestycyjny Gminy. Określa kierunki rozwoju Gminy i jej możliwości adaptacyjne do zmieniających się warunków otoczenia zewnętrznego: województwa, regionu, kraju. Charakterystyka sytuacji społeczno - gospodarczej gminy zawarta w pierwszej części niniejszego opracowania wskazuje na celowość planowanych zadań i projektów.

Proces wdrażania zapisanych w Planie Rozwoju Lokalnego działań będzie procesem złożonym, wymagającym stałej współpracy gminy z partnerami lokalnymi oraz stałej komunikacji z otoczeniem. Koniecznym elementem jest również dobre przygotowanie merytoryczno - informacyjne. Wdrożeniu programu będzie towarzyszyć jego ewaluacja, która w głównej mierze będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

Ze względu na swój długookresowy charakter wdrażanie założeń tego Planu będzie procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych oraz stałego podnoszenia kwalifikacji osób bezpośrednio lub pośrednio odpowiedzialnych za jego wdrażanie. Od tych osób będzie się oczekiwało sporej dawki elastyczności na zmiany zachodzące w otoczeniu, w którym funkcjonuje gmina. Wszystkie te działania mają na celu rozwój gminy, jej potencjału oraz podniesienie jakości życia jej mieszkańców. Oprócz ilości zaplanowanych działań, równie ważnym czynnikiem jest także jakość świadczenia usług przez gminę, która dąży do stałego podnoszenia ich standardów. Ważnym czynnikiem jest również elastyczność gminy w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania dla realizacji zaplanowanych zadań i projektów.

System wdrażania

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. W szczególności dotyczy to odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz unijnych. Do opracowania Planu Rozwoju

Lokalnego zostali zaproszeni lokalni partnerzy, głównie radni - jako przedstawiciele interesów ludności z podległych im okręgów wyborczych. Z kolei Plan Rozwoju Lokalnego, w którym uwzględnione zostały wnioski i postulaty lokalnych partnerów przygotował zespół zadaniowy powołany w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Białostockiej. Realizację i koordynację wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego prowadzi Burmistrz gminy i miasta Dąbrowa Białostocka we współpracy z radnymi Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej.

Realizacja poszczególnych zadań będzie prowadzona przez Burmistrza Dąbrowy Białostockiej przy pomocy pracowników:

- opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne,
- bieżąca ocena stopnia wdrożenia poszczególnych zadań,
- składanie raportów z realizacji zadań Burmistrzowi oraz przygotowywanie materiałów informacyjnych i sprawozdawczych dla Rady Miejskiej,
- wnioskowanie aneksów oraz uaktualnień do Planu Rozwoju Lokalnego,
- przygotowywanie sprawozdań z osiągniętych założonych wskaźników do poszczególnych zadań, jak i całego Planu Rozwoju Lokalnego,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

System monitorowania

Kluczowe znaczenie w monitoringu i stymulowaniu realizacji Planu będzie posiadał Burmistrz oraz Rada Miejska, którym będą dostarczane raporty sporządzane przez Zespół pracowników Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej zawierające dane na temat realizacji poszczególnych zadań, dokonanych płatności oraz analizy założeń wskaźnikowych.

System oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Skuteczność Planu poddawana będzie bieżącej ocenie, którą będzie dokonywał Burmistrz wraz z Radą Miejską na podstawie raportów przedstawionych przez pracowników Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej. Przewiduje się aktualizację Planu w cyklu rocznym pod koniec roku budżetowego. Opracowanie aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego będzie się odbywało przy współpracy z lokalnymi partnerami oraz na drodze konsultacji społecznych.

Komunikacja społeczna - sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Zadaniem strategii informacyjnej będzie:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie miasta i gminy Dąbrowa Białostocka,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz o obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,

Powyższą strategię informacyjną będzie realizował pracownik Urzędu zajmujący się promocją Gminy.

Działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbrowa Białostocka będą uwzględniały specyficzne potrzeby poszczególnych grup docelowych w zakresie informacji oraz użytych instrumentów komunikacyjnych:

- Opinia publiczna- powszechna wiedza na temat działań związanych z wdrażaniem oraz wykorzystaniem środków unijnych służyć będzie prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie, budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania środków pomocowych, jak również przyczyni się do poparcia inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna;
- Beneficjenci – osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy:

- Samorząd gminny,
- Podmioty będące jednostkami podlegającymi samorządowi gminnemu bądź realizującymi zadania gminy,
- Jednostki edukacyjne,
- Związki, stowarzyszenia międzygminne,
- Podmioty gospodarcze,
- Organizacje pozarządowe.

W celu realizacji polityki informacyjnej wykorzystywane będą następujące instrumenty:

- informowanie o projektach oraz ich promocja przez beneficjentów,
- serwisy internetowe,
- konferencje, seminaria, wykłady, prezentacje,
- współpraca z mediami- radio, prasa, telewizja o zasięgu lokalnym i regionalnym.

Analiza sytuacji inwestycyjno-finansowej Gminy na lata 2016-2020

Wykaz zadań inwestycyjnych i środków na ich realizację w latach 2016 - 2020 roku

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Rok rozpoczęcia zadania	Wartość kosztorysowa zadania	W tym:	
				Środki własne budżetowe	Środki zewnętrzne
1.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2310B - ul. Południowej w Dąbrowie Białostockiej	Kwiecień 2016	480 000 zł	320 000	160 000 zł
2.	Przebudowa dróg powiatowych 1247B i 1340B poprzez integrację z drogą wojewódzką nr 670 na terenie Gminy Dąbrowa Białostocka: - nr 1247B Jaczo, Harasimowicze, Ostrowie, Kropiwno, Szuszałewo - nr 1340B - 341B Zwierzyniec Wielki, Miedzianowo, zjazd do Kuderewszczyzny, Dąbrowa Białostocka	2016	6 210 000 zł	1 262 600	PRGiPID 3 000 000 zł Powiat Sokólski 1 070 000 zł Gmina Suchowola 877 400 zł
3.	Przebudowa drogi powiatowej 1340B Małowista - Zwierzyniec Wielki	2016	2 322 837 zł	253 261	PROW 1 478 020 zł Powiat Sokólski 281 606 zł Gmina Suchowola 306 950 zł PROW 2 842 068 zł
4.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1254B Brzozowo - Suchodolina - Sławno Jałówka	2016	4 466 555 zł	862 244	Powiat Sokólski 762 243 zł PRGiPID 1 500 000 zł
5.	Przebudowa dróg miejskich na terenie Miasta Dąbrowa Białostocka - ul. Przytorowa - ul. Wierzbowa – Świerkowa - ul. Popiełuszki - ul. Jasionówka Kolonia - ul. Małyszówka Kolonia	2016	4 000 000 zł	1 500 000	
6.	Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Dąbrowie Białostockiej	2017	2 000 000 zł		RPO
7.	Rozbudowa z przebudową kina w Dąbrowie Białostockiej	2016	2 500 000 zł		Środki z Ministerstwa Kultury

8.	Przebudowa parku w centrum Dąbrowy Białostockiej	2016	2 000 000 zł	i Dziedzictwa Narodowego Rozwój Infrastruktury Kultury Środki Urzędu Marszałkowskiego
9.	Zagospodarowanie lasu komunalnego przy ul. im. M.C. Skłodowskiej i terenu Kalna	2017	2 000 000 zł	RPO Fundacja Biebrzańska
10.	Budowa instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii	2017	4 000 000 zł	Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska PROW
11.	Budowa ścieżki rowerowej po nasypie starej kolei w Gminie Dąbrowa Białostocka	2017	3 000 000 zł	RPO Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska PROW
12.	Zagospodarowanie terenów usług sportu i wypoczynku przy ul. gen. N.Sulika oraz skwerku przy ul. Kunawina – Mickiewicza w Dąbrowie Białostockiej	2017	2 200 000 zł	RPO Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Fundacja Biebrzańska
13.	Remont i termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Białostockiej	2017	2 000 000 zł	RPO
14.	Przebudowa drogi powiatowej ul. 1000-lecia PP do Różanogostoku - nawierzchni, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz innych mediów	2018	3 500 000 zł	Powiat Sokolski PRGiPID
15.	Przebudowa drogi gminnej Małowista – Trzyrzeczki wraz z przebudową przepustu	2017	1 100 000 zł	
16.	Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Sidra w Harasimowiczach	2017	4 000 000 zł	
17.	Budowa i rozbudowa drogi gminnej nr 103514B 670 – Kirejewszczyzna wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 670 relacji	2017	2 000 000 zł	PROW PRGiPID

	Osowiec – Dąbrowa Białostocka – Nowy Dwór – granica państwa do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1340B relacji Domuraty – Zwierzyniec – Miedzianowo – Dąbrowa Białostocka			
18.	Budowa sieci wodociągowej na terenie Reszkowce kolonia – Bity Kamień	2017	560 000 zł	PROW Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
19.	Budowa sieci wodociągowej Olsza kolonia	2017	240 000 zł	PROW Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska

Analiza finansowa Gminy Dąbrowa Białostocka

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	z tego:										
		Dochody bieżące	w tym:						Dochody majątkowe	w tym:		
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	podatki i opłaty	w tym:		z subwencji ogólnej		z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
						z podatku od nieruchomości						
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2	
Formuła	[1.1]+[1.2]											
2016	35283679	31047879	4200000	90000	5886724	3130000	14911269	5099534	4236000	436000	3800000	
2017	34607659	33007659	4100000	100000	6898000	3320000	14932500	5327000	1600000	300000	1300000	
2018	33786486	33260486	4150000	100000	7200000	3650000	14950000	5822000	526000	226000	300000	
2019	32785138	32358472	4150000	10000	7310000	3720000	14990000	5800000	426666	226666	200000	
2020	33143986	32915053	0	0	0	0	0	0	228933	228933	0	
2021	33319271	33088049	0	0	0	0	0	0	231222	231222	0	
2022	33228300	33048300	0	0	0	0	0	0	180000	180000	0	
2023	33070100	33020100	0	0	0	0	0	0	50000	50000	0	
2024	33270100	33230100	0	0	0	0	0	0	40000	40000		

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	z tego:								Wydatki majątkowe
		Wydatki bieżące	w tym:							
			z tytułu poręczeń i gwarancji	w tym:		wydatki na obsługę długu	w tym:			
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w której nie podlegają sfinansowaniu dotacje z budżetu państwa		odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy	w tym:		
								odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2
Formuła	[2.1] + [2.2]									
2016	35283679	30371368	0	0	0	230000	230000	0	0	4912311
2017	33378659	30663748	0	0	0	205000	205000	0	0	2714911
2018	32428486	30880109	0	0	0	200000	200000	0	0	1548377
2019	31456138	30486816	0	0	x	180000	180000	0	0	969322
2020	31414986	30459021	0	0	x	170000	170000	0	0	955965
2021	31640271	30689674	0	0	x	150000	150000	0	0	950597
2022	31828300	30768300	0	0	x	100000	100000	0	0	1060000
2023	32670100	30850000	0	0	x	80000	80000	0	0	1820100
2024	32870100	31000000	0	0	x	50000	50000	0	0	1870100

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu	Przychody budżetu	z tego:							
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy	w tym:	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciąganiem długu	w tym:
				na pokrycie deficytu budżetu		na pokrycie deficytu budżetu		na pokrycie deficytu budżetu		na pokrycie deficytu budżetu
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1
Formuła	[1] - [2]	[4.1] + [4.2] + [4.3] + [4.4]								
2016	0	1329000	0	0	800000	0	529000	0	0	0
2017	1229000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	1358000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	1329000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	1729000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	1679000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	1400000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	400000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	400000	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu	z tego:					
		Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	w tym:				Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu
			w tym łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	z tego:			
				kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy	
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2
Formuła	[5.1] + [5.2]		[5.1.1.1] + [5.1.1.2] + [5.1.1.3]				
2016	1329000	1329000	0	0	0	0	0
2017	1229000	1229000	0	0	0	0	0
2018	1358000	1358000	0	0	0	0	0
2019	1329000	1329000	0	0	0	0	0
2020	1729000	1729000	0	0	0	0	0
2021	1679000	1679000	0	0	0	0	0
2022	1400000	1400000	0	0	0	0	0
2023	400000	400000	0	0	0	0	0
2024	400000	400000	0	0	0	0	0

8) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji pochodowych.

Spis treści

Obszar i czas realizacji planu rozwoju lokalnego gminy dąbrowa białostocka	2
Aktualna sytuacja społeczno - gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu	3
Położenie, powierzchnia, ludność, podział administracyjny	3
Położenie, powierzchnia, podział administracyjny	3
Ludność	5
Uwarunkowania przyrodniczo- krajobrazowe	6
Środowisko przyrodnicze	6
Budowa geologiczna i surowce mineralne	7
Warunki klimatyczne	8
Wody	8
Warunki glebowe	9
Dziedzictwo kulturowe i turystyka	10
Rys historyczny	10
Dziedzictwo kultury materialnej	12
Dziedzictwo kultury niematerialnej	14
Walory turystyczne i rekreacyjne oraz infrastruktura turystyczna na terenie gminy	15
Zagospodarowanie przestrzenne	16
Mienie komunalne gminy	16
Infrastruktura techniczna gminy	20
Drogi	20
Wodociągi i kanalizacja	21
Oczyszczalnia ścieków	21
Gospodarka śmieciowa	22
Działalność gospodarcza	23
Komunikacja	24
Administracja	24
Turystyka, wypoczynek i sport	24
Edukacja	25
Opieka zdrowotna	27
Kultura	29
Pomoc społeczna	30

Organizacje pozarządowe	34
Identyfikacja problemów	37
Analiza SWOT	37
Zadania polegające na poprawie sytuacji w gminie dąbrowa białostocka	42
Priorytety i cele Gminy	44
Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych z uwzględnieniem wyznaczonych priorytetów i celów działań oraz czasu realizacji inwestycji	49
Uszeregowanie zadań na lata 2016-2020 według hierarchii ważności dla Gminy Dąbrowa Białostocka przedstawia się następująco	51
Realizacja zadań i projektów Gminy Dąbrowa Białostocka	53
Powiązanie projektu/ów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa	72
Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego gminy dąbrowa białostocka	73
System wdrażania i monitorowania planu rozwoju lokalnego Gminny Dąbrowa Białostocka oraz oceny i komunikacji społecznej	79
Analiza sytuacji inwestycyjno-finansowej gminy na lata 2016-2020	82
Wykaz zadań inwestycyjnych i środków na ich realizację w latach 2016 - 2020 roku	82
Analiza finansowa gminy Dąbrowa Białostocka	85